naar een aardgasvrij Nijmegen

Nijmegen



Zienswijzenota Wijkwarmteplan Zwanenveld en Lankforst-Noord

24 Juni 2022 - opgesteld door Tom Verhoef, 06 – 281 27 510, t.verhoef@nijmegen.nl

Inhoudsopgave

Inleiding / samenvatting 3
Zienswijze 1 4
Zienswijze 2 4
Zienswijze 3 5
Zienswijze 4 5
Zienswijze 5 6
Zienswijze 6 7
Zienswijze 7 9
Zienswijze 8 10
Zienswijze 9 11
Zienswijze 10 12
Zienswijze 11 13
Zienswijze 12 15
Zienswijze 13 16
Zienswijze 14 18
Zienswijze 15 21
Zienswijze 16 21
Zienswijze 17 22
Zienswijze 18 23
Zienswijze 19 24
Zienswijze 20 24
Zienswijze 21 24
Zienswijze 22 25
Zienswijze 23 26
Zienswijze 24 28
Zienswijze 25 28
Zienswijze 26 29
Zienswijze 27 31
Zienswijze 28 31
Zienswijzen Bijeenkomst Wijkwarmteplan 33

Inleiding / samenvatting

Alle ontvangen zienswijzen zijn samengevoegd in dit document en zijn via de e-mail, gesprekken tijdens een bijeenkomst in de wijk en via persoonlijk contact in de 'Duurzaam wonen' locatie in winkelcentrum Dukenburg en telefonisch verkregen. Alle mensen die een zienswijze hebben ingediend, hebben persoonlijk reactie gekregen.
Veel van de ontvangen zienswijzen zijn herkenbaar, wat gezien het totstandkomingsproces van het Wijkwarmteplan verwacht mag worden. Hierdoor is aanpassing van het Wijkwarmteplan beperkt nodig. Dat maakt de zienswijzen niet minder relevant. Zienswijzen geven inzicht in wat leeft in de wijk.
De onderstaande punten die via een zienswijze zijn ontvangen, geven aanleiding tot aanpassing van het Wijkwarmteplan omdat de argumentatie of inzicht onvoldoende in het Wijkwarmteplan is opgenomen:

- In zienswijzen wordt geschetst dat woningen nu last hebben van tocht en kou. In het Wijkwarmteplan staat weliswaar beschreven dat in de toekomst iedereen het comfortabel warm moet hebben. Desondanks wordt weinig aandacht besteed aan de huidige kou en tocht in de woning en de maatregelen die er voor de toekomst nodig zijn. Door hier meer aandacht aan te besteden, sluit het Wijkwarmteplan beter aan bij de beleving in de wijk.
- Ervaringen uit het verleden in Zwanenveld en andere delen van Dukenburg zijn bij veel bewoners bekend. Dit betreft de ongeïsoleerde warmteleidingen uit het verleden in Aldenhof waar huishoudens aan 'het einde' van het warmtenet in de kou zaten en de collectieve verwarmingen bij de flats aan de 60^{e}, 70^{e}, 21^{e} en 22^{e} straat waar het niet warm werd boven de 5^{e} verdieping. Deze zorgen gaan over de betrouwbaarheid, service en werking van het systeem die benoemd staan in het Wijkwarmteplan. De concrete voorbeelden uit het verleden staan echter niet beschreven in het Wijkwarmteplan en willen we voor de toekomst meenemen in het proces en een plek geven in het Wijkwarmteplan.
- In het verleden vond in de bovengenoemde flats een verrekening systematiek plaats om de hogere stookkosten van de appartementen aan de zijkanten en bovenste verdiepingen te compenseren door de andere bewoners. Sinds de overstap naar individuele oplossingen is deze verrekening verdwenen en ontstaat er in een complex 'warmteongelijkheid'. Bij vervolgstappen gericht op een aardgasvrij alternatief dient aan dit fenomeen aandacht besteed te worden. Het voorstel is om de vraag over warmte/kostenverdeling en het bijbehorende warmtemeten in het Wijkwarmteplan op te nemen.
- Bewoners hebben de ervaring dat het gebruik van collectieve verwarming ervoor zorgt dat de warmtebuizen van buren door hun woning lopen met ongewenste verwarming van de eigen woning. We stellen voor deze zorg over te nemen in het Wijkwarmteplan zodat zorgvuldige aanleg van een warmtenet in een woning geagendeerd wordt.
- Bewoners maken zich zorgen over huurstijging bij het aansluiten van de (particuliere verhuur en corporatie) woning op een warmtenet. Dit aandachtspunt betreffende de betaalbaarheid staat niet beschreven en we adviseren dit een plek te geven in het Wijkwarmteplan.
- Luchtkwaliteit en schadelijke uitstoot zijn actuele onderwerpen in Nijmegen en bij de zienswijzen wordt er op dat gebied naar de ARN gekeken. In het Wijkwarmteplan is hier aandacht aan besteed. Gezien de zienswijzen wordt in het Wijkwarmteplan een verwijzing naar het jaarverslag van de ARN opgenomen waarin de uitstoot uitgebreid wordt behandeld.

Zienswijze 1

Dit hele iediejootte plan was toch vorig jaar al afgesloten,dat het voorlopig niet door zou gaan nou begind dit gezijk weer van voor af aan,het hele plan is belachelijk,ook niet uit te voeren kwa kosten,totale onzin in de meihorst hebben ze ongeveer 100 huizen aardgasvrij gemaakt ik kom daar wel eens bij kennissen,die klagen steen en been omdat ze in de winter hun huis niet warm kunnen krijgen,donderstraal gewoon op met dit plan,ik laat zolang ik woon in de ------- niemand in mijn woning toe om dat uitleveren

Overweging

De zienswijze geeft inzicht in de zorgen die leven bij inwoners in de wijk.

- Niet uitvoerbaar wat betreft kosten

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat het aanleggen en beheren van een alternatieve warmteoplossing veel geld kost. Dat geldt zowel voor een warmtenet als voor een individuele warmtepomp. Om tot realisatie te komen zijn er overheidsbijdragen nodig. Het uitgangspunt van de gemeente Nijmegen is dat iedereen mee moet kunnen doen en dat woonlastenneutraliteit het uitgangspunt is.

- Vergelijking met 100 huizen in Meijhorst

De ervaringen die inwoners van Zwanenveld en Lankforst-Noord kennen uit Meijhorst zijn goed bekend en om die reden ook beschreven in het Wijkwarmteplan. Met een vermelding naar die woningen staat beschreven dat vergaande isolatie in Dukenburg zorgvuldig moet gebeuren voor comfortabele verwarming met een warmtepomp. Tevens staat beschreven dat de overgang naar een warmtepomp om begeleiding vraagt richting een nieuwe manier van verwarmen. De vergaande isolatie is voor veel woningen met veel moeite te realiseren. En onder meer om die reden zien we de reguliere warmtepomp niet als oplossing voor alle woningen in Zwanenveld en Lankforst-Noord.

Conclusie

Vanwege het feit dat de opmerking in de zienswijze al staat vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing op dit punt niet noodzakelijk.

Zienswijze 2

hallo,
en wie gaat dat betalen, ik hoor overal dat zo'n warmtepomp vreselijk duur is

Overweging

De zienswijze geeft inzicht in de zorgen die leven bij inwoners in de wijk.
In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat het aanleggen en beheren van een alternatieve warmteoplossing veel geld kost. Dat geldt zowel voor een warmtenet als voor een individuele warmtepomp. Om tot realisatie te komen zijn er overheidsbijdragen nodig. Het uitgangspunt van de gemeente Nijmegen is dat iedereen mee moet kunnen doen en dat woonlastenneutraliteit het uitgangspunt is.

Conclusie
Vanwege het feit dat de opmerking in de zienswijze al staat vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing op dit punt niet noodzakelijk.

Zienswijze 3
Naar aanleiding van uw brief van 28 april 2022 waarin wordt gevraagd mijn mening te geven over het wijk warmteplan deel ik u via deze mail mee dat ik voorlopig, in ziektegeval de eerste 15 jaren, **geen behoefte heb** aan een wijkwarmte plan waarin onze woning totaal gasloos worden gemaakt en/of op een warmtenet worden aangesloten.

Overweging
De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

Conclusie
De meningen over de komst van een warmtenet staan in het Wijkwarmteplan vermeld en aanpassing op dit punt is niet noodzakelijk.

Zienswijze 4
Hier een reactie op de voorgenomen plannen , Zwanenveld van het gas af.

Vooropgesteld :
Wij zijn er niet gerust op. Er wordt aangegeven dat de aanvoertemperatuur 70 graden is.
Wij denken vanaf de straat ! Wat houden we over aan temperatuur vanaf verdieping 4/5/6 of hoger ??
Dan te bedenken over de kosten van nieuwe apparatuur !! Zoals pannen en een inductie kookplaat ?
Conclusie :
De totalen kosten over plus/ minus 4000 woningen wordt voor deze armlastige gemeente zo schrikbarend hoog dat IK er voorlopig GEEN heil in zie.

Overweging
De zienswijze geeft inzicht in de zorgen die leven bij inwoners in de wijk. De zorgen over de betaalbaarheid en goede werking van het systeem, ook op 6 hoog, zijn vaker genoemd en staan in algemeenheden beschreven in het Wijkwarmteplan.

- Goede werking van het systeem, aanvoertemperatuur 70 graden en hoog in de flat.

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat voor de woningen in Zwanenveld en Lankforst-Noord een warmtevoorziening met een aanlevertemperatuur van 70 graden benodigd is in de woning. Dit geldt dus zowel voor grondgebonden woningen als voor gestapelde bouw.

Omdat de zorg rondom warmte op de bovenste verdieping alleen in algemeenheden in het Wijkwarmteplan staat beschreven, wordt een nadere toelichting hierover in het Wijkwarmteplan opgenomen. Zo wordt voor de toekomst geborgd dat warmtetransport naar de bovenste verdiepingen voldoende aandacht krijgt.

- Betaalbaarheid overstap, waaronder inductieplaat en pannen

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat het aanleggen en beheren van een alternatieve warmteoplossing veel geld kost. Om tot realisatie te komen zijn er overheidsbijdragen nodig. Het uitgangspunt van de gemeente Nijmegen is dat iedereen mee moet kunnen doen en dat woonlastenneutraliteit het uitgangspunt is. Ook staat in het Wijkwarmteplan beschreven wat de kosten zijn voor pannen en inductiekookplaat.

Conclusie

Ten aanzien van warmtelevering op de hogere verdiepingen wordt een aanvulling opgenomen in het Wijkwarmteplan om voor de toekomst te borgen dat er voldoende aandacht aan wordt besteed en de zorgen serieus worden genomen. Vanwege het feit dat de opmerking over de betaalbaarheid al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing op dit punt niet noodzakelijk.

Zienswijze 5

Beste projectteam duurzaam wonen Dukenburg,
Met interesse las ik de folder over het 'wijkplan Zwanenveld aardgasvrij' zoals deze in de wijk is verspreid.
Ik vond het goed om te lezen dat men inzet op verduurzamen op 3 manieren, echter heb ik een op- en aanmerking bij stap 1: isoleren. Ook verderop in de folder lees ik dat de meeste woningen al een energielabel C of D zouden hebben.
Dit is echter in ieder geval wat betreft mijn flat aan de Oude Dukenburgseweg, Leuvenshof van woningbouwvereniging Portaal, vooral een papieren realiteit. Zo is mijn flatwoning enkele jaren geleden op papier van de ene op de andere dag van een energielabel F naar een energielabel C gegaan.
Ik werd hier enkel per post over geïnformeerd, zonder dus dat ook maar één verbetering in- of aan de woning was gedaan. Navraag leerde dat dit was gedaan na inspectie van een 'modelwoning in de flat', die natuurlijk wel was gerenoveerd en beter geïsoleerd - en dat zo'n administratieve wijziging voor een geheel blok ineens op basis van één modelwoning gewoon was toegestaan.
De nadelen zijn natuurlijk voor mij, omdat woningen met een lager energielabel eerder aan de beurt komen voor renovatie en isolatie. Ook mag de huur jaarlijks verhoogd blijven worden, in tegenstelling tot een woning met energielabel F, wat het m.i. eigenlijk nog steeds is. Het betreft een flat uit de jaren 70 met enkel een houten wand als afscheiding naar het balkon en de buitenlucht, die zo lek is als een mandje wat betreft tocht en kou. In de winter is het amper warmer te krijgen dan 19 graden en dan alleen met enorme kosten. Na het eerste jaar hier wonen ben ik daardoor zelfs in financiële problemen geraakt, doordat men €2200 aan nabetaling eiste voor de verwarming bovenop het voorschot van al €100 per maand - een totaal dus van zo'n €3400 en dat in 2011.
Sindsdien is er niets aan de woning verbeterd, behalve dan op papier.

Ik zou dan ook graag zien dat de gemeente dit onderwerp qua werkelijk energielabel en isolatie meeneemt in het project en aan zou willen kaarten bij een partner in dit project, namelijk woningbouwvereniging Portaal - en op zijn minst op de hoogte is dat het uitgangspunt van energielabel C of D mijns inziens echt een te positief beeld schetst.
Het zou mooi zijn als het projectteam zelf controles kan uitvoeren op de juistheid van de energielabels en aanwezige isolatie, bijvoorbeeld door in de winter met de beschikbare warmtebeeldcamera gericht op de grote flatgebouwen; ter illustratie, de grote (eenden)vijver onder de balkons van het complex bevriest in de winter zelfs bij -15 niet door het enorme warmteverlies.
Ik hoop u met deze reactie te hebben geïnformeerd.

Overweging

Een goede werking van een toekomstig warmtesysteem en daarmee comfort voor alle woningen is een van de belangrijke uitgangspunten bij een aardgasvrij alternatief. Net als de betaalbaarheid. Dit staat beschreven in het Wijkwarmteplan.
De uitdagingen zoals geuit hebben we gedeeld met woningcorporatie Portaal. Zodat zij de opmerkingen mee nemen voor toekomstige stappen en eventueel maatregelen kunnen nemen.

Gezien de tocht en kou die geschetst wordt, kan dit betekenen dat er maatregelen aan de woning nodig zijn wanneer deze aangesloten worden op een aardgasvrij alternatief. Dit is aan de eigenaar van een pand om te besluiten, binnen het kader dat iedereen het comfortabel warm moet hebben.
De betrokken woningcorporaties bekijken nadrukkelijk of onderhoud gelijktijdig met de aanleg van een aardgasvrij alternatief gecombineerd kan worden.
Het is bekend dat een energielabel niet altijd volledig inzicht geeft. Vanaf 2021 is landelijk een nieuwe methodiek opgesteld voor het berekenen van het energielabel van een pand. Oude labels blijven 10 jaar geldig.
Zoals ook beschreven in het Wijkwarmteplan lenen we als gemeente gratis een warmtebeeldcamera uit aan inwoners, komend jaar in samenwerking met de Energiecoaches, om inzicht te krijgen in eenvoudige maatregelen die genomen kunnen worden. Dit aanbod hebben we ook neergelegd bij de indiener van de zienswijze.

Conclusie

Vanwege het feit dat de opmerkingen in de zienswijze al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing op dit punt niet noodzakelijk. De opmerking richting Portaal zijn doorgegeven.

Zienswijze 6

Wat ik zeer belangrijk vindt is dat alle woningen een aanbieding krijgen.
Ook de koopwoningen in een deel van de wijk waar weinig huur woningen zijn.
Het mag niet zo zijn dat als er maar een paar bewoners in een straat aangesloten willen worden, zij dan niet op het warmte net kunnen en worden overgeleverd aan een warmte pomp.
De kosten van het aansluiten moet voor elke woning gelijk zijn.
Het mooiste is wat KPN gedaan heeft, aansluiten tot in de meterkast ,waarna de bewoner nog een keuze kan maken..
Niet te begrijpen dat een lucht- lucht warmtepomp niet voor subsidie in aanmerking komt.

- *Reactie gemeente*

Zoals we hebben afgesproken in de laatste bijeenkomst wordt nu voor twee woningen in de 63e en 66e straat in detail inzichtelijk gemaakt wat de inpandige kosten zijn om de woning aan te sluiten op het warmtenet. Naast de kosten voor het aansluiten op het warmtenet ontstaat er dan een volledig beeld van de kosten voor een particuliere woningbezitter. Ik wacht nog op de rapporten van deze woningen. Zodra ik deze inzichtelijk heb, zal ik deze delen.

Rekening houdend met de nieuwe uitgangspunten, zoals een warmtenet zoveel mogelijk in publieke handen, moet er een aanbod komen voor de woningeigenaren om aan te sluiten op een warmtenet. Dit betreft eenmalige kosten en inzicht in de kosten voor de warmte. Dit aanbod is er nu nog niet.

We werken aan een warmtenet zodat hele wijken af kunnen van de fossiele brandstof en niemand uitgesloten wordt. Dus je uitgangspunt ondersteunen we van harte. We benoemen in de uitgangspunten de 4000 woningen omdat dit als minimale hoeveelheid gezien wordt om een warmtenet aan te leggen. Dit is uiteraard niet een eindpunt. Of het financieel haalbaar is om iedereen aan te sluiten op een warmtenet op de 'KPN manier' is een grote vraag en gelijktijdig een begrijpelijke reactie.

- Reactie inwoner met verzoek om die reactie ook mee te nemen

1. Hallo.
2. Bedankt voor je snelle reactie.
3. Een rapport opmaken wat betreft de aansluitkosten bij twee vergelijkbare woningen lijkt mij net betrouwbaar.
4. Er zijn veel meer soorten woningen als alleen de 60 ste staat.
5. Weet niet wie de kosten hiervan op zich neemt, maar het is GEEN representatief onderzoek voor de hele wijk Zwanenveld.
6. Ga ervan uit dat je deze mail ook meeneemt als reactie.
7. groetjes

Overweging

- alle woningen een aanbieding, van 4000 naar alle woningen

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat het aanleggen en beheren van een alternatieve warmteoplossing veel geld kost. Om tot realisatie te komen zijn er overheidsbijdragen nodig. Het uitgangspunt van de gemeente Nijmegen is dat iedereen mee moet kunnen doen en dat woonlastenneutraliteit het uitgangspunt is. Het uitgangspunten van 4000 woningen die aan willen sluiten wordt gehanteerd omdat dit als minimale hoeveelheid gezien wordt om een warmtenet aan te leggen. Het is niet de verwachting dat dit het eindpunt is, hoe de stap te zetten van 4000 woningen naar andere delen van Dukenburg zal afhangen van de businesscase. De gedachte rondom aansluiting op de 'KPN manier', is een voorstel voor verdere uitwerking in de toekomst.

- Inpandige kosten

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat bij een warmtenetaansluiting eenmalige kosten horen. Namelijk de investeringskosten in het warmtenet, investeringen in een woning (zoals leidingwerk) en

maandelijkse kosten voor vastrecht en levering van warmte. In de loop van 2022 willen we inzicht hebben in de kosten voor een warmtenetaansluiting.
Om beter zicht te hebben op de inpandige kosten, wordt een rapport opgesteld van enkele type woningen. Deze woningen zijn geselecteerd in afstemming met de klankbordgroep betrokken bij het opstellen van het Wijkwarmteplan en worden gedeeld met de betrokkenen. In de toekomst kan, indien benodigd, de selectie van woningen uitgebreid worden. Dit volgt in een later stadium.

Conclusie

De suggesties die gedaan worden voor het vervolgtraject worden meegenomen. Vanwege het feit dat de verdere opmerkingen in de zienswijze al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing op dit punt niet noodzakelijk.

Zienswijze 7

Hooggeacht college van Burgemeester en wethouders van Nijmegen,
U vroeg om een reactie op het concept wijkwarmteplan dat u in beknopte vorm heeft op gestuurd. Ik ben huurder (van Talis) in de wijk Zwanenveld (hoogbouw). Hoewel ik achter het streven sta om aardgas vrij te worden, en in het algemeen, om te verduurzamen, wil ik toch mijn reserve uitspreken voor dit plan.
Het probleem met dit plan is dat het bij voorbaat al vast staat dat warmte via een warmtenet moet worden aangelegd. Immers hier heeft de gemeente al subsidie van de staat voor ontvangen. De subsidie is alleen voor de aanleg van het warmtenet. Niet voor de gebruikers of het verbruik. Er zullen zich uiteraard te weinig mensen uitspreken tegen dit plan waardoor de stille minderheid instemt met dit concept wijkwarmteplan en de lichten verder op groen gaan voor de uitrol van dit warmtenet.
Een ander probleem met het plan is dat het nog niet vast staat wat het (verbruik) gaat kosten. Dit is immers vastgelegd in de Warmtewet. Op dit moment is er nog een koppeling aan de aardgasprijs. Wat de nieuwe Warmtewet zal dicteren is nog niet bekend. Alle goed bedoelde toezeggingen dat deze wet de consument moet beschermen om de kosten te beperken zie ik met huidige energieprijzen in rook op gaan.
Verder het grootste probleem met het wijkwarmteplan is de monopoliepositie van de warmte leverancier. Het wordt op die manier onmogelijk om ooit een andere aanbieder te kiezen. We hebben gezien bij andere warmtenetten (in Nederland maar ook in Nijmegen-Noord) dat prijzen hoog zijn en dat consumenten niet kunnen kiezen. Er zou tenminste een toezegging moeten komen dat elke consument (huurder of huiseigenaar) kan kiezen om geen warmte van het warmtenet af te nemen. Dit betekent dus geen maandelijkse/jaarlijkse netkosten/aansluitkosten als de consument geen warmte via het warmtenet wil. Het laten loskoppelen van het warmtenet zou voor elke nieuwe bewoner van een (huur/koop) huis kosteloos moeten kunnen gebeuren.
Overigens zou ik ook graag uitgelegd willen hebben waarom er voor restwarmte (van de ARN) betaald zou moeten worden. Ik kan me voorstellen dat voor het afschrijven van de aanleg van de leidingen voor een warmtenet kosten in rekening moeten worden gebracht. Maar die aanlegkosten worden dus gesubsidieerd. Hoeveel moet er werkelijk betaald worden door de consument voor de aangevoerde warmte (die toch gratis is?) en welk deel voor de afschrijving van het leidingstelsel?. Hoeveel kost het nadat het systeem is afgeschreven is nog om het netwerk te onderhouden? Hoelang is de afschrijftermijn?

Aanvullende tip op het bovenstaande: wees transparant over de werkelijke kosten voor de consument. Laat ons pas beslissen als er meer duidelijkheid is over de werkelijke kosten (en de nieuwe Warmtewet bekend is).
Conclusie: ik ben op dit moment tegen de aanleg van het wijkwarmtenet. Pas als er meer bekend is over de werkelijke kosten voor de consument kan er door de consument een beslissing genomen worden. Nu is het gelijk aan het uitschrijven van een blanco check. Ook zou ik toezeggingen willen zien dat individuele aansluitingen kosteloos zouden kunnen worden losgekoppeld.

Overweging

- Keuze warmtenet

Op basis van de analyse die is beschreven in het Wijkwarmteplan lijkt een collectief midden-temperatuur warmtenet voor de wijken Zwanenveld en Lankforst-Noord de beste optie. Warmte van afvalenergiecentrale ARN is op dit moment de best beschikbare bron. Maar we moeten nog veel vragen beantwoorden om een definitieve keuze te kunnen maken. De afweging is beschreven in het Wijkwarmteplan.

- Private monopolist incl. voorwaarden

De zorgen die geuit worden rondom de private monopolist zijn bekend. Juist vanwege deze zorgen staat in het Wijkwarmteplan dat in het huidige proces naar de toekomst we geen private monopolist willen, maar publieke warmtelevering zodat zorgen over service en prijs worden weggenomen.
In het Wijkwarmteplan staat reeds beschreven dat we toewerken naar een warmtenet voor ‘wie dat wil’. Indien een eigenaar nu geen warmtenet wil, worden er geen maandelijkse/jaarlijkse netkosten/aansluitkosten gerekend.

- Transparantie kosten

Zoals beschreven in het Wijkwarmteplan horen bij een warmtenetaansluiting eenmalige investeringskosten in het warmtenet, investeringen in een woning (zoals leidingwerk) en maandelijkse kosten voor vastrecht en levering van warmte. Voor een deel kan de investering met warmtelevering worden terugverdiend. Maar er blijft een onrendabele top over waarvoor subsidie nodig is. In 2022 willen we met elkaar inzichtelijk maken wat de financiële consequenties zijn en haalbaarheid is van een warmtenet onder nieuwe geformuleerde voorwaarden. Zodra deze informatie beschikbaar is, worden inwoners hierbij betrokken.

Conclusie

De suggesties die gedaan worden voor het vervolgtraject worden meegenomen. Vanwege het feit dat de opmerkingen in de zienswijze al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing op dit punt niet noodzakelijk.

Zienswijze 8

Kort en krachtig ..ben het er NIET mee eens dat we hier geen keus in hebben. Ga verder ook niet na bijeenkomsten want heb er totaal geen interesse in..ook geen reaktie op deze mail graag. Mvg

Overweging

De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

Conclusie

De meningen over de komst van een warmtenet staan in het Wijkwarmteplan vermeld en aanpassing op dit punt is niet noodzakelijk.

Zienswijze 9

Beste Hr./Mevr.
Onlangs brief en info ontvangen over aardgasvrij Nijmegen.
Ik en velen hier in de flat, zijn het hier niet mee eens.
Er is steeds meer armoede in Nederland.
Er wordt gesuggereerd dat men alleen nieuwe pannen en inductieplaat moet aansluiten.
Dit voor een bedrag van ongeveer € 1500.
Echter, dit klopt niet helemaal.
Het zal eraan liggen hoeveel pannen men nodig heeft en welke inductieplaat men wil.
Daarbij zal er ook een verbouwing van de keuken moeten plaatsvinden, om de inductieplaat te plaatsen.
Als ik spreek over de situatie bij mijzelf, hier is de keuken in februari 2022 verbouwd.
Zodanig, dat ik mijn 6 pits fornuis met oven van een duur merk op de door mij gewenste plek kon plaatsen.
Dit gasfornuis is m.i. niet te vervangen door een inductieplaat met dezelfde capaciteiten.
Ook de gesuggereerde € 1500 zijn voor mij en voor velen hier in de flat niet op te brengen.
Velen met een uitkering en ikzelf met een klein pensioentje, waarmee het nu al heel zwaar is om elke maand rond te komen.
En zo zijn er velen met mij.
Een lening? Dacht het niet.
Waarom in de schulden steken omdat de gemeente Nijmegen hun plannen persé door willen drukken,
ten koste van eenvoudige burgers?
Straks word het hartstikke druk onder de bruggen door slapers die hun maandelijkse lasten niet meer kunnen opbrengen.
Al bij al, voor hier in de Lankforst geen goed plan voor mij en de meeste andere bewoners.

Overweging

- Oneens met de stap om van het aardgas af te gaan

De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

- Inductieplaat, kosten

In de zienswijze wordt aangegeven dat de € 1500 voor het aansluiten op een inductieplaat niet altijd toereikend is. Dit is een terechte constatering, iedereen kan een eigen keuze maken. Om die reden zijn we in het Wijkwarmteplan uitgegaan van een gemiddeld huishouden waarbij aanpassingen nodig zijn aan de elektriciteitsaansluiting en nieuwe pannen nodig zijn. Dit staat op die wijze beschreven in het Wijkwarmteplan. De bedragen zijn voortgekomen uit onafhankelijke bronnen. Net als dat € 1500 voor niet iedereen toereikend is, kan het ook een te hoge inschatting zijn voor diverse huishoudens. In het Wijkwarmteplan staat tevens beschreven dat een inductieplaat een goed alternatief lijkt, indien we de overstap onder meer financieel aantrekkelijk maken.

- Betaalbaarheid

Als gemeente willen we borgen dat de overstap naar een aardgasvrij alternatief (warmtenet of warmtepomp) 'woonlastenneutraal' is. Daarmee bedoelen we dat het niet meer kost dan de huidige energiekosten zodat iedereen mee kan doen. Dat de betaalbaarheid en woonlastenneutraliteit enorm belangrijk zijn, is reeds opgenomen in het Wijkwarmteplan.
Ook hebben we reeds opgenomen in het Wijkwarmteplan dat er financiële arrangementen nodig zijn om mensen te ontzorgen. Alleen dan is het voor iedereen mogelijk om mee te doen.

Conclusie

Vanwege het feit dat de opmerkingen in de zienswijze al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing niet noodzakelijk. De betaalbaarheid van een aardgasvrij alternatief krijgt in de toekomst verdere aandacht.

Zienswijze 10

Bij deze wil ik u laten weten dat wij niet willen deelnemen aan het Wijkwarmteplan Zwanenveld/Lankforst-Noord.
Als woningeigenaar hebben wij zelf al heel veel gedaan.
Aangezien wij al op leeftijd zijn en de verwachte hoge kosten en de onduidelijkheid hieromtrent die gepaard gaan met het aanleggen van een warmtenet willen wij hier niet in investeren.

Overweging

De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

Conclusie

De meningen over de komst van een warmtenet staan in het Wijkwarmteplan vermeld en aanpassing op dit punt is niet noodzakelijk.

Zienswijze 11

L.S.

Graag willen wij reageren op het Warmtenetplan in Zwanenveld.

*Er zijn verschillende redenen waarom wij tegen zijn voor het maken van een Aardgasvrij Zwanenveld en vooral met name de **HOOGBOUW Zwanenveld**! Deze flats zijn van Woningcorporatie Talis en zijn gebouwd vanaf eind jaren zestig tot de eerste jaren 1970.*

1. In de afgelopen 2 jaar zijn er ***diverse duidelijke TV uitzendingen*** geweest n.a.v. Energietransitie: o.a. gespecifieerd op het gebruik van een Warmtenet
2. Ook gerenommeerde wetenschappers hebben benadrukt dat een warmtenet in een HOOGBOUW van (8-10- 12- verdiepingen) vooral de bewoners in de bovenste lagen (vanaf (6 - etages) in de kou komen te staan. Letterlijk en figuurlijk.
3. dit houdt o.a. in dat voor die bewoners helemaal geen sprake is van een duurzaamheid. De kosten stijgen alleen nog meer voor hen en men krijgt het **ALSNOG niet warm**!
4. Daardoor moet men extra elektrisch bij verwarmen, terwijl juist in de onderlagen de bewoners kunnen bezuinigen!!!
   Een grote bron van ergernis wordt hierdoor gecreëerd. Daarnaast komt de **bovenste laag** ook nog eens dubbel duurder uit!
5. Wij willen niet dat we verleidt worden door dure en onduidelijke praatjes c.q. valse beloftes op papier die uiteindelijk niet nagekomen kunnen of gaan worden = NIET HAALBAAR ZIJN!

   - De rechtvaardigheid van een energietransitie moet en mag niet ONGELIJKE uitkomsten gaan worden voor bewoners!
   - Ook niet als een Corporatie “vecht” met een LABEL- eis die vanuit een algoritmisch systeem mee geëxperimenteerd wordt.
   - Daar bedoelen we o.a. mee dat de woningen op een kostenbesparende wijze geïsoleerd worden!
   - Ook blijft de vraag of *alle woningen in Nederland* wel aardgasvrij KUNNEN zijn!
   - wij denken dat HOOGBOUW geen status moet hebben om dit plan uit te gaan voeren! Ook niet gedwongen!!
   - Wij willen ook benadrukken dat de samenstelling van mensen binnen de HOOGBOUW de laatste jaren zo divers is geworden (veel migranten en andere bijzondere groepen) die, wat tot nu toe gebleken is, niet of nauwelijks reageren of voorlichting lezen hieromtrent etc. Natuurlijk zijn daar uitzonderingen op!!
   - Los van alle tips die nu geregeld op je scherm, brievenbus of mobile binnen komen lijkt het ons lastig om EENSGEZIND een oplossing te vinden!
   - Want ALLE bewoners op de bovenste lagen zullen KEIHARD een onrechtvaardigheid ondervinden in hun kostenplaatje en dat mag niet gebeuren!!

- Er is nu al een onredelijkheid in de verdeling qua stoken. In de transities van Energiebedrijven gaat men er vanuit dat een flat max. 1100 kuub gas stookt… maar dit terzijde!
- Een ander **sterk** punt is dat het ELEKTRISCH Net nu al vaak overbelast raakt vanwege diversiteiten in Over-gebruik en uitbreidingen van woningen.
  En wat gebeurt er als de A.R.N. verbranding centrale uitgeschakeld c.q. uitval wordt door overbelasting of door een storing!
  Dan zitten we met z'n allen in de kou! Voor onze Hoogbouw is er geen alternatief!
  Dus niet van het GAS af!

  Dit zijn onze bezwaren.

Overweging

De zienswijze geeft inzicht in de zorgen die leven bij inwoners in de wijk.

- Comfortabel warm in hoogbouw, goede werking en niet duurder

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat voor de woningen in Zwanenveld en Lankforst-Noord een warmtevoorziening met een aanlevertemperatuur van 70 graden benodigd is in de woning. Dit geldt dus zowel voor grondgebonden woningen als voor gestapelde bouw. Het is dus een uitgangspunt bij verdere uitwerking dat deze temperatuur ook tot 12 hoog in de flat bij een appartement binnenkomt. Elektrisch bij verwarmen moet niet nodig zijn. En voor een belangrijk deel van de woningen in Zwanenveld en Lankforst-Noord is bekend welke maatregelen aan de woning nodig zijn om het comfortabel warm te houden.

Technisch gezien is het met een goed ontwerp geen probleem om de warmte naar boven te transporteren. We zijn bekend met de ervaringen uit het verleden in Dukenburg. Zoals de eerder aanwezige collectieve systemen in Zwanenveld waar meerdere bewoners hebben aangegeven dat in het verleden onvoldoende warmte naar boven werd getransporteerd inclusief de aanwezigheid van oneerlijke warmtemeters. Ook zijn de ongeïsoleerde warmteleidingen die in het verleden in andere delen van Dukenburg hebben gelegen bekend. Deze zijn meermaals in de winter defect geweest.

De zorg rondom warmte op de bovenste verdieping staat alleen in algemeenheden in het Wijkwarmteplan beschreven. Een nadere toelichting hierover wordt het Wijkwarmteplan opgenomen. Zo wordt voor de toekomst geborgd dat warmtetransport naar de bovenste verdiepingen voldoende aandacht krijgt.

- Betaalbaarheid, voor iedereen

Als gemeente willen we borgen dat de overstap naar een aardgasvrij alternatief 'woonlastenneutraal' is. Daarmee bedoelen we dat het niet meer kost dan de huidige energiekosten zodat iedereen mee kan doen. Dat de betaalbaarheid en woonlastenneutraliteit enorm belangrijk zijn, is reeds opgenomen in het Wijkwarmteplan.

- Elektriciteitsnet

Een van de uitdagingen van de energie- en warmtetransitie is het elektriciteitsnet. In het Wijkwarmteplan staat dan ook dat indien alle huishoudens overstappen op individuele oplossingen,

een verzwaring in het elektriciteitsnet nodig is. Een warmtenet voorkomt juist een belangrijk deel van deze uitdaging.

- Storing ARN

Een betrouwbare warmtevoorziening is enorm belangrijk. Indien er een warmtenet zou komen met warmte van de ARN, wordt er, zoals beschreven in het Wijkwarmteplan, ook nagedacht over een back-up voorziening indien er storingen zijn of uitval door onderhoud. Dat is bijvoorbeeld ook in Nijmegen-Noord geregeld, zodat niemand in de kou zit als er een storing of uitval is.

Conclusie

De zorg rondom warmte op de bovenste verdieping staat alleen in algemeenheden in het Wijkwarmteplan beschreven. Een nadere toelichting hierover wordt het Wijkwarmteplan opgenomen. Zo wordt voor de toekomst geborgd dat warmtetransport naar de bovenste verdiepingen voldoende aandacht krijgt.

Vanwege het feit dat de overige opmerkingen uit de zienswijze al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing daarop niet noodzakelijk.

Zienswijze 12

Het is helemaal leuk een aardgasvrij zwanenveld, maar wie gaat voor de kosten opdraaien.

Ik woon in een koophuis met een wao uitkering, kan niks lenen en door de hoge kosten van kevensonderhoud is het al de eindjes aan elkaar knopen, daarbij is een lening om van het gas af te gaan niet mogelijk.

Wij koken al inductie en verwarmen de woonkaner zoveel het kan met een airco, om gas te besparen maar meer gaat niet.

Zo denken er meer koophuis bewoners over, het moet wel kunnen, de wil is er wel.

Zo zijn er subsidies maar dan nog ben.je 1000den euros kwijt voor isolatie en zonnepanelen, niet iedereen kan zich dat veroorloven in deze tijd en bijv zonder een goede baan.

Overweging

Als gemeente willen we borgen dat de overstap naar een aardgasvrij alternatief ‘woonlastenneutraal’ is. Daarmee bedoelen we dat het niet meer kost dan de huidige energiekosten zodat iedereen mee kan doen. Dat de betaalbaarheid en woonlastenneutraliteit enorm belangrijk zijn, is reeds opgenomen in het Wijkwarmteplan.
Ook hebben we reeds opgenomen in het Wijkwarmteplan dat er financiële arrangementen nodig zijn om mensen te ontzorgen. Alleen dan is het voor iedereen mogelijk om mee te doen.

Conclusie

Vanwege het feit dat de opmerkingen in de zienswijze al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing niet noodzakelijk. De betaalbaarheid van een aardgasvrij alternatief krijgt in de toekomst verdere aandacht.

Zienswijze 13

Reactie wijk warmteplan

Mijn vrouw en ik (beiden 73 jaar) wonen al 50 jaar in Zwanenveld in een huurhuis van een NMG Vastgoed beheer. Dus geen sociale huurwoning. Vrije sector huurwoningen staan op meerdere plaatsen in Zwanenveld met koopwoningen er tussen. Deze huurwoningen worden met hoge huren verhuurd aan de bewoners. Een wijk warmtenet met interne huisaanpassingen gaat veel geld kosten en wordt mede doorberekend aan de verhuurders en tenslotte aan de huurders. **De huren zullen weer fors stijgen voor deze sector en voor veel bewoners onbetaalbaar worden.** Een alternatief, zoals verhuizen is door de woningschaarste, niet aanwezig.

De meeste huurders in de vrije sector zullen dan ook geen voorstander zijn van dit warmtenet.

Meerdere nadelen zijn:

-Bij aanleg moet in hoofdwegen, straten, voortuinen worden gegraven en weer bestraat worden. Hierbij wordt geen rekening gehouden met de **stikstof vervuiling en vervuiling door uitlaatgassen van weer de bekende verkeersopstoppingen door deze werkzaamheden in Nijmegen.**

- De kosten van herstelwerkzaamheden van voortuinen wordt onderschat.

- Het risico van **storingen of uitval van een netwerk of de centrale** kan een wijk of heel Dukenburg treffen.

- Het aanleveren van **70 graden warm water is over deze afstand zeer twijfelachtig.** Waarom de warmte van de centrale niet gebruiken voor Beuningen en Weurt dat er vlakbij ligt.

- ARN centrale verbrand afval, dus daar wordt een hoge mate, **niet wenselijke, gassen uitgestoot. De hoge kanker uitslagen, in de voorgaande jaren, onder de bevolking van Weurt zegt al genoeg**. We sluiten de op kolen en hout gestookte energiecentrale maar gaan gebruik maken van een afvalverbrandingscentrale.

- Ik denk dat er weinig of geen winst wordt behaald met een warmtenet, maar dat het alleen iedereen veel geld gaat kosten met veel overlast bij de aanleg.

- Een punt om zaken in Nijmegen te verbeteren is al door mij en velen anderen aangehaald. In Nijmegen staan veel stoplichten. Als je 1km met de auto in Nijmegen rijdt, maak je kans dat je 10x

stilstaat voor een stoplicht. **Dit betekent stoppen stilstaan met lopende motor en weer optrekken waarbij de auto het meeste verbruikt en uitstoot Ongezond voor omwonenden, voetgangers en fietsers.** Zorg dat voor de doorgaande wegen, en drukke wegen in Nijmegen de stoplichten goed worden afgesteld met een groene golf. Pas hier ook de fietsoversteken op aan zodat niet bij elke druk op de knop altijd de fietser voorrang heeft en het stoplicht voor de auto op rood springt. Ook een fietser mag even wachten. Zorg dat het evenwicht weer wordt terug gebracht.

Overweging

- Betaalbaarheid

Als gemeente willen we borgen dat de overstap naar een aardgasvrij alternatief (warmtenet of warmtepomp) 'woonlastenneutraal' is. Daarmee bedoelen we dat het niet meer kost dan de huidige energiekosten zodat iedereen mee kan doen. Dat de betaalbaarheid en woonlastenneutraliteit enorm belangrijk zijn, is reeds opgenomen in het Wijkwarmteplan.
De zorg over huurstijgingen die samenvallen met de aansluiting op een warmtenet, in de vrije sector huurwoningen en woningcorporatie huurwoningen staan niet beschreven in het Wijkwarmteplan. Een zorgpunt waar in de toekomst aandacht aan besteed moet worden en waarover in het Wijkwarmteplan een toelichting wordt opgenomen.

- Betrouwbare warmtevoorziening

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat voor de woningen in Zwanenveld en Lankforst-Noord een warmtevoorziening met een aanlevertemperatuur van 70 graden benodigd is in de woning. Dit geldt dus zowel voor grondgebonden woningen als voor gestapelde bouw. In het Wijkwarmteplan staat tevens toegelicht op welke wijze de aanlevertemperatuur in Nijmegen-Noord wordt gerealiseerd. De afstand tussen de ARN en Nijmegen-Noord is verder dan de afstand tussen de ARN en Dukenburg.

- Verbranding afval ten opzichte van de kolen/hout energiecentrales

Door een eventuele aansluiting van Dukenburg op de warmte van de ARN wordt er niet meer afval verbrand, maar wordt de reeds beschikbare warmte anders en efficiënter gebruikt. De warmte is dus al bij de ARN aanwezig van afval uit de regio. In het Wijkwarmteplan staat dit reeds beschreven.

- Verbranding afval/ verwarming Dukenburg met de warmte van de ARN, zorgt voor hoge kanker uitslagen.

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat de ARN streeft naar goede milieuprestaties waarbij we de uitstoot van ammoniak en fijnstof laten zien. Om die reden hebben we de vraag gesteld op welke niet wenselijke gassen gedoeld wordt, gekoppeld aan het verhoogde risico op kanker.

Hieruit volgde de volgende reactie:
Op u vraag over afvalstoffen arn kan ik alleen maar verwijzen naar Google. Typ daar kanker Weurt en arn en je ziet artikelen van 18 jaar terug en van recente artikelen. Ik ben geen deskundige op gebied van emisie uitstoot dus kan ik hier ook niet over oordelen. Maar bij verbranding van "afval" kan ik me voorstellen dat hier meer aan ongewenste gassen wordt uitgestoten dan bij een houtcentrale.

Dit onderdeel van de zienswijze is gebaseerd op relatief oude krantenberichten die destijds door middel van onderzoek ontkracht zijn. Hierover wordt dan ook niet verder uitgeweid in het Wijkwarmteplan. Hieronder wordt de reden hiervan onderbouwd.

In 1994 is een gezondheidsonderzoek uitgevoerd naar aanleiding van onrust in Weurt over vermeend verhoogde kankerincidentie. Onderzocht is of er vormen van kanker waren die in Weurt meer voorkwamen. Daarvoor zijn beschikbare cijfers van de jaren 1989 - 1992 gebruikt van de kankerregistratie in deze regio, het Integraal Kankercentrum Oost. Uit het onderzoek bleek dat wanneer alle beoordeelde vormen van kanker in die periode bij mannen, ook de meest voorkomende in Nederland, opgeteld werden, er een lichte verhoging bestond ten opzichte van wat men verwachtte op basis van de Nederlandse cijfers. Bij vrouwen was dat niet het geval. Over oorzaken was en is niets te zeggen. Wél kon indertijd aannemelijk worden gemaakt, dat ARN niet verantwoordelijk gesteld kon worden voor die verhoging in die periode, zoals door sommigen werd gesteld, omdat die pas in werking was getreden in de loop van 1987, twee jaar voor het begin van de onderzochte periode. Dat is te kort om welke vorm van kanker ook te veroorzaken, ziekten met een heel langzame ontwikkeling.

- Uitstoot door de ARN

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat de ARN streeft naar goede milieuprestaties. Dit doet de ARN met uitgebreide nageschakelde technieken bij de installatie om de uitstoot te verminderen. De ARN beschikt over een automatisch meetsysteem en laat ook periodieke metingen uitvoeren. Die rapportages worden beoordeeld en daarnaast wordt jaarlijks door toezicht gemeten. De emissies voldoen aan de geldende normen. In het Wijkwarmteplan staat de uitstoot van ammoniak en fijnstof als voorbeeld genoemd inclusief de normen waar de ARN ruim onder blijft. In het jaarverslag van de ARN wordt verder uitgebreid gerapporteerd over de uitstoot.

- Stikstof en andere luchtvervuiling

De in zijn algemeenheid stilstaande auto’s in Nijmegen met vervuilende uitstoot tot gevolg vormen geen reactie op het Wijkwarmteplan en kunnen ter kennisgeving aangenomen worden. Indien in de toekomst besloten wordt om een aardgasvrij alternatief te realiseren, worden de activiteiten getoetst aan wetgeving, zoals milieuwetgeving waaronder specifiek stikstof wetgeving.

Conclusie

De zorg over huurstijgingen die samenvallen met de aansluiting op een warmtenet, in de vrije sector huurwoningen en woningcorporatie huurwoningen staan niet beschreven in het Wijkwarmteplan. Een zorgpunt waar in de toekomst aandacht aan besteed moet worden en waarover in het Wijkwarmteplan een toelichting wordt opgenomen.

Om de openheid rondom de ‘goede milieuprestaties’ van de ARN weer te geven, wordt een verwijzing naar het jaarverslag van de ARN opgenomen waarin de uitstoot uitgebreid is opgenomen.

Zienswijze 14

Nav het concept wijkwarmteplan wil ik even reageren.

Als er in de Noordzee nog veel gas opgeslagen ligt, vind ik het vreemd dat er zoveel hectiek ontstaat omtrent “van het gas afgaan”.
En; Hoezo één Europa; In Duitsland krijgt men een bonus als je gas aanvraagt.
Dat we van Russisch gas afmoeten ben ik mee eens. Die man gun ik niks meer!
Deze reden versneld wel jullie doelstelling.
Dat bevreesd me en maakt me erg boos.

Zonnepanelen wordt aangeraden en gesubsidieerd. Echter wordt dat opwekken een probleem in de toekomst. (Capaciteit, netwerk)
Als je met deze ontwikkeling verder zou gaan (thuis stroom opslaan, huis isoleren, huis elektrisch verwarmen, elektrisch koken, etc) dan verbruik je al veel minder gas.

Dan nu jullie plan;
1)Het warmtenet waar op gedoeld wordt is verre van stabiel, als ik andere gebruikers mag geloven.
2) Als het door één privaatbedrijf wordt gerund, lopen de kosten in enkele jaren flink op. Die worst is na de eerste jaren zo op. Durf ik om te wedden.
3) Hoe moet de bewoner zo’n wijziging/aanpassing gaan betalen?
Ik neem aan dat er een investering verlangd wordt.
Ik heb net al m’n huis volledig laten isoleren. Zelfs het dak vernieuwd.
4) Wat zijn de consequenties als je weigert er aan deel te nemen. Lees ik niks over.
5)Waarom wordt ‘t aardgasnet niet gebruikt voor alternatieven.
Ik wil m’n mening geven en meepraten, al denk ik (zoals dat in de politiek vaker gaat) zijn de besluiten al genomen en is deze “inspraak” slechts een zoethoudertje.
Kortom, ik sta er niet onwelwillend tegenover, als vind ik dat er nog veel hobbels moet worden gladgestreken.

Succes hiermee.

Overweging

- Mening warmtenet

De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

- Elektriciteit als bron

In het Wijkwarmteplan gaan we uit van de Trias Energetica. Zorg eerst dat het energieverbruik naar beneden gaat en gebruik daarna duurzame energie en vervolgens fossiele energie waar dit nog noodzakelijk is. In het Wijkwarmteplan benoemen we ook de individuele oplossingen die woningeigenaren kunnen kiezen. Een elektrisch aangedreven warmtepomp is daar een voorbeeld van en de hybride warmtepomp als tussenoplossing. De nadelen, die beschreven staan in het Wijkwarmteplan, zijn de hoge graad van isolatie die benodigd is én het individuele karakter. Terwijl uiteindelijk hele wijken van het aardgas af moeten. Daarnaast staat de uitdaging van het elektriciteitsnet in het Wijkwarmteplan beschreven.

- Stabiliteit / Betrouwbaarheid warmtenet

Een betrouwbare warmtevoorziening wordt als een van de belangrijke uitgangspunten voor een warmtenet benoemd in het Wijkwarmteplan. Net als een duurzame en betaalbare warmtevoorziening. De warmte van de ARN wordt reeds gebruikt voor Nijmegen-Noord en zorgt voor een stabiele, betrouwbare levering van warmte, doordat verbranding van afval een continu proces is. In situaties waar levering door storing of onderhoud onvoldoende aanwezig is, zal een piek- en back-up voorziening nodig zijn, net zoals in Nijmegen-Noord. In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat 4% van de totale warmtevraag in het reeds aangesloten gebied in 2020 opgewekt werd vanuit deze piek- en back-up voorziening.

- Private monopolist

De zorgen die geuit worden rondom de private monopolist zijn bekend. Juist vanwege deze zorgen staat in het Wijkwarmteplan dat in het huidige proces naar de toekomst we geen private monopolist willen, maar publieke warmtelevering zodat zorgen over service en prijs worden weggenomen.

- Betaalbaarheid

Als gemeente willen we borgen dat de overstap naar een aardgasvrij alternatief (warmtenet of warmtepomp) 'woonlastenneutraal' is. Daarmee bedoelen we dat het niet meer kost dan de huidige energiekosten zodat iedereen mee kan doen. Dat de betaalbaarheid en woonlastenneutraliteit enorm belangrijk zijn, is reeds opgenomen in het Wijkwarmteplan.

- Verplichting

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat in 2021 de intentie was om heel Dukenburg aan te wijzen als 'warmtekavel'. De gedachte hierbij was: hoe groter het gebied, hoe groter de kans op meer aansluitingen. En hoe beter betaalbaar de warmteoplossing. Hier zijn we, zoals beschreven, vanaf gestapt. We kiezen niet voor één warmtekavel voor geheel Dukenburg, maar gaan uit van aansluiten wie dat wil in het gebied. Hier is dus geen sprake van verplichting. Wel moeten in 2050 in Nederland alle woningen van het aardgas af zijn en wil Nijmegen al in 2045 energieneutraal zijn. Er is op dit moment geen wetgeving waarin woningeigenaren verplicht worden om van het aardgas af te gaan. Wel verwachten we een nieuwe warmtewet waarin bepaald gaat worden op welke wijze, en rekening houdend met de vrijheid om voor alternatieve warmteoplossingen te kiezen, niemand in de kou zit wanneer er geen gas meer geleverd wordt. Dit staat reeds in het Wijkwarmteplan.

- Alternatief via aardgasnet

Waterstof en Groengas, gas dat ontstaat door het vergisten van bijvoorbeeld GFT-afval, zijn beiden geschikt om, eventueel met aanpassingen, in het aardgasnet gevoed te worden. Beide gassen spelen nu en in de toekomst een rol in de energietransitie. Waarom deze gassen niet geschikt zijn voor Dukenburg staat, onderbouwd met verwijzingen naar kennisrapporten, beschreven in het Wijkwarmteplan.

Conclusie

Vanwege het feit dat de opmerkingen in de zienswijze al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing niet noodzakelijk. De zorgen en opmerkingen krijgen in de toekomst verdere aandacht.

Zienswijze 15

Hallo ben tegen dit plan,
Mijn verbruik in gas is 300 kuub per jaar omdat ik met mijn airco mijn appartement verwarm.
Zie dan echt de besparing er niet van in om daarop te besparen,mede dat het warmtenet is gekoppeld aan de gasprijs die torenhoog is.

Overweging

De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

Conclusie

De meningen over de komst van een warmtenet staan in het Wijkwarmteplan vermeld en aanpassing op dit punt is niet noodzakelijk.

Zienswijze 16

Goede morgen,
Graag reageer ik op het aardgasvrij maken van nederland en met name nu de flat waar ik woon.
Ik ben zwaar tegen de energietransitie. Aardgas is 1 van de schoonste manieren om voor verwarming/koken.
Een warmtenet maakt je erg afhankelijk van 1 aanbieder. 1 storing en alles ligt plat. Er zijn nu al genoeg voorbeelden dat een warmte net in de winter afdoende is.
Er wordt in Hengelo afval uit Engeland geïmporteerd om hier te verbranden en zodoende genoeg restwarmte te genereren.
Dit is natuurlijk de omgekeerde wereld. We stoten daardoor veel meer co2 uit.
Er stond een artikel in de Gelderlander dat er afgescheiden plastic toch in de centrale in Nijmegen wordt verbrand omdat ze anders niet de juiste temperaturen kunnen bereiken. Hiermee wordt de milieu doelen verder ondermijnd.
Ik heb een flat gehuurd met verwarming dmv een eigen cv. Ik wil die vrijheid niet opgeven.
Kijk naar een oorlog, dichtbij in Europa. Er is nu de mogelijkheid om over te stappen naar gasflessen. Dit zorgt voor een stukje veiligheid.
De ombouw en aanleg geeft ook veel uitstoot, als je alles meerekent.
Wil je echt iets doen voor het milieu dan moet je de 600 kolencentrales die in aanbouw zijn tegenhouden.
Ik heb nu een maandbedrag van 25 euro voor gas en elektra samen.
Ik verbruik 51kwh en 20m3 gas per maand.
*Ik ben bereid de mogelijk gedwongen verandering juridisch aan te vechten.

Overweging

- Mening warmtenet

De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

- Bredere aandacht duurzaamheid

‘Samen voor het klimaat’ gaat, zoals beschreven in het Wijkwarmteplan niet alleen over aardgasvrije woningen. Ook zijn er maatregelen bedacht voor andere sectoren zoals de industrie, mobiliteit, en landbouw.

- Private monopolist, keuzevrijheid

De zorgen die geuit worden rondom de private monopolist zijn bekend. De verwachting is dat ook in de toekomst er één warmteleverancier per warmtenet mag leveren. blijft Juist vanwege deze zorgen staat in het Wijkwarmteplan dat in het huidige proces naar de toekomst we geen private monopolist willen, maar publieke warmtelevering zodat zorgen over service en prijs worden weggenomen.

- Afval verbranden voor warmte

Gescheiden plastic wordt voor recycling separaat opgehaald, niet voor verbranding. In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat door verbranding van niet te recyclen afval warmte wordt verkregen voor de woningen. Dit afval komt bijna geheel uit Nederland, in de toekomst mogelijk geheel, waarvan het grootste deel uit de regio. Naar verwachting blijft voor de lange termijn voldoende afval van voldoende kwaliteit beschikbaar om het warmtenet van warmte te voorzien.

- Duurzaamheid warmtenet

In het Wijkwarmteplan is een vergelijking van de CO2 uitstoot weergegeven van verschillende aardgasvrij alternatieven. Het warmtenet in Nijmegen-Noord zorgde in 2020 voor een CO2 besparing van 66% ten opzichte van het gebruik van een CV-ketel.

Conclusie

Vanwege het feit dat de opmerkingen in de zienswijze al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing niet noodzakelijk. De zorgen en opmerkingen krijgen in de toekomst verdere aandacht.

Zienswijze 17

Zorgen over:

- Voldoende warm wordt op de bovenste verdieping 12 hoog
- Wat zijn de kosten voor inwoners. Er zijn ook inwoners in Zwanenveld die prijs verhoging niet kunnen betalen.

Voorstander van het verdwijnen van fossiele brandstof, maar de portemonnee is wel belangrijk.

Overweging

- Warmte op hoge verdiepingen

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat voor de woningen in Zwanenveld en Lankforst-Noord een warmtevoorziening met een aanlevertemperatuur van 70 graden benodigd is in de woning. Dit geldt dus zowel voor grondgebonden woningen als voor gestapelde bouw.
Omdat de zorg rondom warmte op de bovenste verdieping alleen in algemeenheden in het Wijkwarmteplan staat beschreven, wordt een nadere toelichting hierover in het Wijkwarmteplan opgenomen. Zo wordt voor de toekomst geborgd dat warmtetransport naar de bovenste verdiepingen voldoende aandacht krijgt.

- Betaalbaarheid

Als gemeente willen we borgen dat de overstap naar een aardgasvrij alternatief (warmtenet of warmtepomp) 'woonlastenneutraal' is. Daarmee bedoelen we dat het niet meer kost dan de huidige energiekosten zodat iedereen mee kan doen. Dat de betaalbaarheid en woonlastenneutraliteit enorm belangrijk zijn, is reeds opgenomen in het Wijkwarmteplan.

Conclusie

Ten aanzien van warmtelevering op de hogere verdiepingen wordt een aanvulling opgenomen in het Wijkwarmteplan om voor de toekomst te borgen dat er voldoende aandacht aan wordt besteed en de zorgen serieus worden genomen. Vanwege het feit dat de opmerking over de betaalbaarheid al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing op dit punt niet noodzakelijk.

Vanwege het feit dat de opmerking over betaalbaarheid al staat vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing hierop niet noodzakelijk.

Zienswijze 18

Ik zou graag warmtenet willen met als reden dat:

- In combinatie met isolatie/verduurzaming/onderhoud is het voordelig
    - De stookkosten dalen

Ik huur bij Stichting Beheer en bewaring DPF met Hoen vastgoedbeheer als beheerder. Zou fijn zijn als de gemeente met eigenaar of beheerder contact wil leggen hierover. Er wordt meer naar gemeente geluisterd dan naar een particulier.

Overweging

De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.
In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat we in 2022 een zoektocht zijn opgestart naar 4000 woningequivalenten om aan te sluiten op een warmtenet. Hierbij zijn we ook in gesprek met de private verhuurders.

Conclusie
Vanwege het feit dat de opmerkingen in de zienswijze al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing niet noodzakelijk.

Zienswijze 19
- Afwachten op het vervolg van het plan
- Onzekere tijd, van het gas af gaan geeft ook onzekerheid
- Kosten van warmtenet zijn belangrijk, het moet niet meer kosten
- Zelf al kruipruimte laten isoleren, beperken verwarmingskosten belangrijk
- Collectieve oplossingen hebben voorkeur boven warmtepompen individueel

Overweging
De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

Conclusie
De meningen over de komst van een warmtenet staan in het Wijkwarmteplan vermeld en aanpassing op dit punt is niet noodzakelijk.

Zienswijze 20
Doe niet mee aan warmtenet.

Overweging
De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet. Een vraag om verduidelijking heeft geen nadere informatie opgeleverd. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

Conclusie
De meningen over de komst van een warmtenet staan in het Wijkwarmteplan vermeld en aanpassing op dit punt is niet noodzakelijk.

Zienswijze 21

Reactie geen optie!!

Overweging
De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet. Een vraag om verduidelijking heeft geen nadere informatie opgeleverd. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

Conclusie
De meningen over de komst van een warmtenet staan in het Wijkwarmteplan vermeld en aanpassing op dit punt is niet noodzakelijk.

Zienswijze 22
Ons is gevraagd om een reactie op het wijkwarmteplan. Vandaar deze mail.
Het wijkwarmteplan bevat voor mij niets nieuws. Alles wat erin staat is al verteld, met uitzondering van de kosten van overstappen naar inductiekoken. Wat me opvalt is dat de keuze voor een warmtenet eigenlijk al is gemaakt. Wij hebben niet de keuze voor een ander systeem, zeker de huurders niet, die vastzitten aan wat Talis beslist. Dat is jammer, want er wordt van alles over onze hoofden heen besloten en het wordt dan gepresenteerd als een keuze. Voor mijn gevoel is die keuze er voor huurders helemaal niet.
Ik snap de noodzaak het afscheid nemen van fossiele brandstoffen. Daar sta ik achter. Maar.....bij dit wijkwarmteplan heb ik wel kanttekeningen.
De warmte die wij dan krijgen van een warmtenet wordt opgewekt door het verbranden van stoffen die niet kunnen worden hergebruikt. Dit is zeker geen echt schone manier van energie opwekken. Bovendien: er wordt steeds meer gerecycled en gewerkt naar circulair bouwen etc. Dus hoeveel van dit soort stoffen zijn er in de toekomst nog? Is dit wel echt de beste optie? Is het echt toekomstbestendig? Ik heb er mijn twijfels over.
De kosten voor koken op inductie zijn erg hoog. (1500 euro voor aanleg en aanschaf nieuwe pannen etc etc). Wie gaat dat betalen? Er is door gemeente bewust gekozen dit experiment te dumpen in Zwanenveld en Lankforst, wijken waarvan bekend is dat de bevolking niet kapitaalkrachtig is.
Dus....hoe gaan jullie ervoor zorgen dat mensen niet dik in de schulden komen als ze, zonder dat ze enige keuze hebben, mee moeten gaan doen aan het warmtenet? Er wordt wel vaag gepraat over woonlastenneutraal, maar dat is allemaal kretologie voor de bühne, waar ik vooralsnog weinig vertrouwen in heb. Ook wordt gesproken over gunstige leningen. Maar ik wil mezelf helemaal niet voor 1500 euro in de schulden moeten steken, ook niet met een "gunstige lening". Dit zijn wijken met mensen die weinig te besteden hebben. Ik vind het heel naar dat wij nu juist zoveel kosten krijgen voor een experiment.
Daarnaast hoor ik vaker dat bewoners van huizen die op het warmtenet aangesloten zijn constant in de kou zitten, omdat het gewoonweg niet warm genoeg kan worden in huis. Wie zegt mij dat dat hier niet ook het geval is? Zeker als gekozen wordt voor middenwarmte. Ik zie het al voor me: we gaan flink meer betalen, moeten een dikke lening afsluiten voor inductiekoken en zitten dan in de kou. Dat is echt een onverteerbaar scenario. Onze flats zijn niet goed geisoleerd. Wat gaat Talis daaraan doen? Zodat wij niet in de kou komen te zitten of kapitalen moeten gaan betalen? Ik hoor Talis nooit over deze plannen, ze communiceren totaal niet.
Dus. Voorlopig heb ik weinig aan dit plan, want ik mis garanties, ik mis berekeningen, ik mis garanties. Het is echt een plan met veel woorden, maar heel weinig concreet wat het voor ons huurders gaat betekenen en heel belangrijk: wat het ons gaat kosten.

24 Juni 2022 - opgesteld door Tom Verhoef, 06 – 281 27 510, t.verhoef@nijmegen.nl

Overweging

- Besluit

In het Wijkwarmteplan staat uitgelegd waarom een collectief midden-temperatuur warmtenet voor Zwanenveld en Lankforst-Noord de beste optie lijkt. Warmte van afvalenergiecentrale ARN is op dit moment de best beschikbare bron. Maar we moeten nog veel vragen beantwoorden om een definitieve keuze te kunnen maken.

- Betaalbaarheid/woonlastenneutraliteit

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat het aanleggen en beheren van een alternatieve warmteoplossing veel geld kost. Dat geldt zowel voor een warmtenet als voor een individuele warmtepomp. Om tot realisatie te komen zijn er overheidsbijdragen nodig. Het uitgangspunt van de gemeente Nijmegen is dat iedereen mee moet kunnen doen en dat woonlastenneutraliteit het uitgangspunt is. Daarmee bedoelen we dat het niet meer kost dan de huidige energiekosten. Ook hebben we reeds opgenomen in het Wijkwarmteplan dat er financiële arrangementen nodig zijn om mensen te ontzorgen. Alleen dan is het voor iedereen mogelijk om mee te doen. Hiermee bedoelen we niet dat mensen zich in de schulden moeten steken.

- Betrouwbare warmte

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat voor de woningen in Zwanenveld en Lankforst-Noord een warmtevoorziening met een aanlevertemperatuur van 70 graden benodigd is in de woning. Dit geldt dus zowel voor grondgebonden woningen als voor gestapelde bouw. Elk huis moet comfortabel warm worden. Indien er maatregelen aan de woning nodig zijn om het comfortabel warm te krijgen, dienen deze toegepast te worden. Per woningtype dient dit in de toekomst inzichtelijk te worden gemaakt.

- Beschikbaarheid afval en duurzaamheid warmte

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat door verbranding van niet te recyclen afval warmte wordt verkregen voor de woningen. Dit afval komt bijna geheel uit Nederland, in de toekomst mogelijk geheel, waarvan het grootste deel uit de regio. Naar verwachting blijft voor de lange termijn voldoende afval van voldoende kwaliteit beschikbaar om het warmtenet van warmte te voorzien. Daarnaast is het op de lange termijn mogelijk om andere warmtebronnen in te voeden.
In het Wijkwarmteplan is een vergelijking van de CO2 uitstoot weergegeven van verschillende aardgasvrij alternatieven. Het warmtenet in Nijmegen-Noord zorgde in 2020 voor een CO2 besparing van 66% ten opzichte van het gebruik van een CV-ketel.

Conclusie

Vanwege het feit dat de opmerkingen in de zienswijze al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing niet noodzakelijk. De betaalbaarheid, duurzaamheid en betrouwbaarheid van een aardgasvrij alternatief krijgt in de toekomst verdere aandacht.

Zienswijze 23

Op deze manier wil ik mijn onvrede uitspreken over het voorgenomen plan om de wijk Zwanenveld over te laten gaan op stadswarmte.

Het is onverantwoord slecht om iedereen zo op hoge kosten te jagen op de eerste plaats. Leningen ga ik iig niet meer aan en zal ook niet de enige zijn.
Nu mijn ketel aan vervanging toe is zal ik een nieuwe aan moeten schaffen…. Geldverspilling dus, jammer voor mij?
We hebben totaal geen inbreng meer wat voor energieleverancier te kiezen, dus aan de willekeur overgelaten.
Alle mensen die al zo veel geïnvesteerd hebben in duurzaamheid, daarvan is een groot gedeelte voor niets gedaan!

Kortom: hoe is het mogelijk dat er bedacht wordt zo onverantwoord om te gaan met introduceren van dit plan.
Begin hiermee met nieuwbouwwijken maar ga geen bestaande woningen met zoveel ellende opzadelen!
Ongehoord!

Verduidelijking ontvangen over investeringen in duurzaamheid:
In mijn situatie ben ik aan een nieuwe CV ketel toe.
Er wordt geadviseerd om een hybride ketel te kopen.
Als Zwanenveld aangesloten zou gaan worden op het warmtenet heb ik die investering voor niets gedaan. Dat is maar één voorbeeld.
Het plan gaat financieel teveel vragen van bestaande woningen.

Overweging

- Betaalbaarheid/woonlastenneutraliteit

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat het aanleggen en beheren van een alternatieve warmteoplossing veel geld kost. Dat geldt zowel voor een warmtenet als voor een individuele warmtepomp. Om tot realisatie te komen zijn er overheidsbijdragen nodig. Het uitgangspunt van de gemeente Nijmegen is dat iedereen mee moet kunnen doen en dat woonlastenneutraliteit het uitgangspunt is. Daarmee bedoelen we dat het niet meer kost dan de huidige energiekosten

- Private monopolist

De zorgen die geuit worden rondom de private monopolist zijn bekend. Juist vanwege deze zorgen staat in het Wijkwarmteplan dat in het huidige proces naar de toekomst we geen private monopolist willen, maar publieke warmtelevering zodat zorgen over service en prijs worden weggenomen.

- Bestaande wijken en proces

Zoals beschreven in het Wijkwarmteplan heeft de gemeente Nijmegen in juni 2018 een Warmtevisie (transitievisie warmte) vastgesteld. Hierin staat met welke wijken we willen starten in het proces naar aardgasvrij en waarom. Hierbij is ook aangegeven dat de nieuwbouwwijken aangesloten worden op het warmtenet met warmte van de ARN. In het Wijkwarmteplan is ook uitgebreid ingegaan op het proces wat sinds 2018 is gevolgd wat geleid heeft tot het Wijkwarmteplan.

- Dilemma hybride warmtepomp / CV-ketel

Met het zicht op mogelijke aansluiting op een warmtenet, is de vraag over wel of niet aanschaffen van een hybride warmtepomp complexer geworden. Zoals beschreven in het wijkwarmteplan is ter

ondersteuning van de particuliere woningbezitters in Zwanenveld en Lankforst-Noord het Energieloket van de gemeente wekelijks aanwezig in de 'Duurzaam wonen' locatie in winkelcentrum Dukenburg. Tevens zijn er voor deze doelgroep persoonlijke energieadviezen via een portaal en persoonlijke begeleiding van energieadviseurs aan huis beschikbaar.

Conclusie

Vanwege het feit dat de opmerkingen in de zienswijze al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing niet noodzakelijk. De betrouwbaarheid, betaalbaarheid en betaalbaarheid van een aardgasvrij alternatief krijgt in de toekomst verdere aandacht en ook blijft persoonlijke begeleiding beschikbaar.

Zienswijze 24

Géén fiat.
En ophouden met pushen + post sturen.

Overweging

De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet en de communicatie hieromtrent. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk. Tevens wordt er met het Wijkwarmteplan geen besluit genomen voor een aardgasvrij alternatief.

Conclusie

De meningen over de komst van een warmtenet staan in het Wijkwarmteplan vermeld en tevens wordt de status van het Wijkwarmteplan beschreven. Een aanpassing op dit punt is niet noodzakelijk.

Zienswijze 25

Ik ben voor het wijkwarmteplan en voor het warmtenet. Ik woon in een flat en dus is het warmtenet de enige optie.

Waar ik me wel zorgen over maak, is hoe ik straks moet koken? Kan dat wel op een inductiekookplaat? Die kan niet ingebouwd worden, want dat kan niet in deze keuken. Daar is geen ruimte voor. Ik heb nu een losse tafel waarop een gasstel staat. Bestaan er ook losse inductiekookplaten, die niet ingebouwd moeten worden? En dan moet er ook nog een extra groep in de meterkast worden aangelegd. Past dat wel. Ik heb al een extra groep voor de afwasmachine.

Dat zijn dingen die ik me nog wel afvraag. Heeft u daar antwoord op?

Overweging

De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet en de communicatie hieromtrent. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

Ten aanzien van de overstap naar elektrisch koken staat in het wijkwarmteplan vermeld dat naast de aanschaf van een inductiekookplaat er mogelijk andere maatregelen nodig zijn. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de aanschaf van pannen, het aansluiten van de inductiekookplaat en de verzwaring van de elektriciteitsaansluiting.

Conclusie

De meningen over de komst van een warmtenet staan in het Wijkwarmteplan vermeld en tevens wordt in het Wijkwarmteplan inzicht gegeven waar rekening mee gehouden moet worden bij het aanschaffen en aansluiten van een inductiekookplaat. Een aanpassing op dit punt is niet noodzakelijk.

Zienswijze 26

Graag wil ik toch nog op een van de laatste dagen (voor 10 juni) reageren op het schrijven wat wij in de brievenbus dd: 28 april 2022 “lees en reageer op het concept Wijkwarmteplan” hebben ontvangen.
Omdat ik 4 volle werkdagen een baan heb én mantelzorger van m’n vader in Wijchen ben kan ik steeds maar moeilijk tijd vrij maken om me in het hele plan te verdiepen.
Maar wanneer je totaal niet reageert heb je ook geen recht van spreken is m’n motto.
Wij wonen in de hoogbouw op Zwanenveld overigens met veel plezier ondanks dat wij ons vaak schamen voor de entree. Hoe het er vaak wordt achtergelaten door onze medemens, bewoners of bezoek want dat kan natuurlijk ook.
Wij maken ons toch wel zorgen over het warmteplan wanneer dit wederom **centraal** geregeld gaat worden. Niet iedereen gaat zuinig om met wat **gezamenlijk** gebruikt moet worden. Zie dus bovenstaand!!
En dan het volgende. Enkele jaren geleden hebben we een **gezamenlijke** warmtebron gehad.
Het was niet warm te krijgen in de woning en er moest flink voor betaald worden.
En in de zomermaanden waren de buizen die naar iedere woning doorliepen bloedheet. Geloof me wanneer het een tijdje 30 graden is, is dat **géén pretje**.
Vervolgens zijn de woningen gerenoveerd en heeft GELUKKIG ieder woning een verwarmingsketel gekregen en waren we in de zomer van de hete buizen af.
Dus hoop ik dat er ook goed nagedacht gaat worden hoe dit alles opgelost gaat worden wanneer we weer **gezamenlijke** warmte gaan krijgen.

En dan nog iets anders. Tijdens een van de eerste warmteplan bijeenkomsten zijn mijn man en ik aanwezig geweest en hebben wij getracht bij de woningbouw aan te geven WAAROM geen zonnepanelen op de daken van alle flats? Vooral in deze regio staan er veel.
Geen gegraaf HELEMAAL v.a. de ARN in Weurt en er liggen toch nog vele wijken dichterbij.
Om nog te praten met andere dames en heren van vooral “de gemeente” en “de werkgroep” was het veel en veel te druk. Vooral door de bewoners uit de wijk met een koopwoning, wat ik overigens goed kon en kan begrijpen.
Overigens is er in Nijmegen toch nog meer hoogbouw waar nog veel zonnepanelen op geplaatst kan worden. Het lijkt mij dat we hier toch veel minder overlast van zullen gaan hebben tijdens het aanleggen en het gebruik ervan.

Natuurlijk wil ik ook kwijt dat ik begrijp dat we met z'n allen onze schouders eronder moeten zetten. De ellende die de mensen in Groningen ondervinden, ons milieu en ook de toekomst voor onze kleinkinderen. De oorlog zet ons natuurlijk ook nog eens flink voor het blok.
En iedereen heeft een mening en de kosten die hiermee gemoeid zijn rijzen vast de pan uit.

Dus wil ik iedereen die zich hiervoor inzet heel veel sterkte maar vooral ook veel succes toewensen…

Overweging

- Waarom Zwanenveld / Lankforst-Noord

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat de gemeente Nijmegen in juni 2018 een Warmtevisie (transitievisie warmte) heeft vastgesteld. Hierin staat met welke wijken we willen starten in het proces naar aardgasvrij en waarom.

- Kostenverdeling / Betaalbaarheid

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat het aanleggen en beheren van een alternatieve warmteoplossing veel geld kost. Dat geldt zowel voor een warmtenet als voor een individuele warmtepomp. Om tot realisatie te komen zijn er overheidsbijdragen nodig. Het uitgangspunt van de gemeente Nijmegen is dat iedereen mee moet kunnen doen en dat woonlastenneutraliteit het uitgangspunt is. De warmte die nodig is om een woning comfortabel warm te krijgen, moet dus betaalbaar zijn.
De zorgen over de wijze van warmte meten en bijbehorende kosten verdelen in een appartementencomplex is in het Wijkwarmteplan niet opgenomen en worden om die reden toegevoegd aan het Wijkwarmteplan.

- Comfortabel warm

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat voor de woningen in Zwanenveld en Lankforst-Noord een warmtevoorziening met een aanlevertemperatuur van 70 graden benodigd is in de woning. Dit geldt zowel voor grondgebonden woningen als voor gestapelde bouw. Het is een uitgangspunt bij verdere uitwerking dat alle woningen het comfortabel warm krijgen.
Ten aanzien van warmtelevering op de hogere verdiepingen wordt een aanvulling opgenomen in het Wijkwarmteplan om voor de toekomst te borgen dat er voldoende aandacht aan wordt besteed en de zorgen serieus worden genomen.

- Aanleg leidingen / ongewenste warmte buizen

De overstap van individuele warmteoplossingen naar collectieve oplossingen zorgt er naar verwachting voor dat er nieuwe buizen in de woningen aangelegd moeten worden. Het mogelijk bijeffect van ongewenste warmte van warme buizen door de woning is nog niet als aandachtspunt in het Wijkwarmteplan opgenomen en wordt om die reden toegevoegd.

- Zonnepanelen

De woningcorporaties onderschrijven de, in het Wijkwarmteplan genoemde, Trias Energetica. Verminder de energievraag en gebruik vervolgens duurzame energie waar mogelijk. Het plaatsen van zonnepanelen op daken is een van de manieren om hier invulling aan te geven. De afweging om zonnepanelen wel of niet te willen of kunnen plaatsen is pandafhankelijk en aan de eigenaar van het gebouw. Zonnepanelen geven bij bestaande bouw over het algemeen onvoldoende energie om een

woning of appartementencomplex volledig van warmte te voorzien. Het verzoek om zonnepanelen te plaatsen is doorgegeven aan woningcorporatie Talis.

Conclusie

Diverse opmerkingen in de zienswijze staan al vermeld in het Wijkwarmteplan. Aanpassing van het Wijkwarmteplan is wenselijk op de punten rondom de ongewenste warmte van leidingen in de appartementen, de kostenverdeling van warmte in een complex met meerdere appartementen en de zorg rondom voldoende warmte in de flats.

De zorgen over de wijze van warmte meten en bijbehorende kosten verdelen in een appartementencomplex is in het Wijkwarmteplan niet opgenomen en worden om die reden toegevoegd aan het Wijkwarmteplan.

De overstap van individuele warmteoplossingen naar collectieve oplossingen zorgt er naar verwachting voor dat er nieuwe buizen in de woningen aangelegd moeten worden. Het mogelijk bijeffect van ongewenste warmte van warme buizen door de woning is nog niet als aandachtspunt in het Wijkwarmteplan opgenomen en wordt om die reden toegevoegd.

Ten aanzien van warmtelevering op de hogere verdiepingen wordt een aanvulling opgenomen in het Wijkwarmteplan om voor de toekomst te borgen dat er voldoende aandacht aan wordt besteed en de zorgen serieus worden genomen. Vanwege het feit dat de opmerking over de betaalbaarheid al staan vermeld in het Wijkwarmteplan is aanpassing op dit punt niet noodzakelijk.

Zienswijze 27

Ik steun de aanleg van een warmtenet in lankforst-noord/zwanenveld

Overweging

De zienswijze geeft inzicht hoe een deel van de wijk denkt over de komst van een warmtenet en de communicatie hieromtrent. In het Wijkwarmteplan zijn de resultaten van de enquête uit 2021 hierover beschreven die vorig jaar is gehouden in de wijk.

Conclusie

De meningen over de komst van een warmtenet staan in het Wijkwarmteplan. Een aanpassing op dit punt is niet noodzakelijk.

Zienswijze 28

Helaas ben ik laat met mijn reactie. Dat heeft te maken met de het feit dat ik er dubbel in sta in deze situatie.

Natuurlijk wil ik meewerken met verduurzaming, maar niet op deze manier.

Een warmtenet heeft mijn inziens geen echte verduurzaming in zin. Waar de warmte vandaan moet komen is zelf niet duurzaam geproduceerd. En de ervaring in het land leert dat er nogal technische problemen zijn in het warmtetransport, veel verlies en geen optimale warmte voor de bewoners en qua prijs volkomen afhankelijk van één bron.

In het verleden heeft de Valckenaer complex al een soort centraal aangestuurde warmte vanuit 2 ketels gehad, veel problemen, lekkages e.d.

Sinds de laatste duurzame renovatie, dubbele beglazing kreeg ieder een eigen CV ketel.

Dat heeft me heel veel geld aan stookkosten gescheeld, omdat ik zelf flink kon ingrijpen, lagere temperatuur en niet voor jan en alleman meebetaalde die meenden in de winter met blote voeten te moeten rondlopen. Het systeem van een basistarief en metertjes op de radiatoren hoop ik nooit meer terug te zien.

Ik hoop dat er een beter alternatief komt voor hier, zonnepanelen op het dak bijvoorbeeld.

Overweging

De zorgen over onder meer de betrouwbare warmte en betaalbaarheid delen wij en zijn ook opgenomen bij de uitgangspunten voor de toekomst in het Wijkwarmteplan.

- Betrouwbaarheid

In het wijkwarmteplan staat dat een betrouwbare warmtevoorziening enorm belangrijk is. Indien er een warmtenet zou komen met warmte van de ARN, wordt er ook nagedacht over een back-up voorziening indien er storingen zijn of onderhoudsuitval. Dat is bijvoorbeeld ook in Nijmegen-Noord geregeld, zodat niemand in de kou zit als er een storing of uitval is. In het Wijkwarmteplan is echter beperkt aandacht besteed aan de eerdere negatieve ervaringen met collectieve warmtevoorzieningen in Dukenburg. Om te borgen dat deze kennis voor toekomstige processen meegaat, wordt het Wijkwarmteplan hierop aangepast.

- Duurzaamheid

Zoals beschreven in het Wijkwarmteplan is de verwachting dat er voldoende warmte van afval beschikbaar blijft bij de ARN op de langere termijn, die duurzamer is dan het verbranden van aardgas. Door een eventuele aansluiting van Dukenburg op de warmte van de ARN wordt er níet meer afval verbrand, maar wordt de reeds beschikbare warmte anders en met name efficiënter gebruikt. De warmte is dus al bij de ARN aanwezig van afval uit de regio. In het Wijkwarmteplan staat dit reeds beschreven. Ook is het aankoppelen van andere duurzame(re) warmtebronnen in de toekomst op een eventueel te realiseren warmtenet mogelijk.

- Kostenverdeling

In de zienswijze wordt een ervaring gedeeld over warmtemeting en kostenverdelingen bij een collectieve warmtevoorziening. In het Wijkwarmteplan is nog geen aandacht besteed aan de toekomstige warmtemeting en kostenverdeling in een appartementencomplex. De zorgen over de wijze van warmte meten en bijbehorende kosten verdelen in een appartementencomplex worden om die reden toegevoegd aan het Wijkwarmteplan.

Conclusie

De meningen over de komst van een warmtenet staan in het Wijkwarmteplan. Een aanpassing op dit punt is niet noodzakelijk.

Zienswijzen Bijeenkomst Wijkwarmteplan

Bijeenkomst Wijkwarmteplan Dukenburg

Op 18 mei 2022 is een bijeenkomst in de 'Duurzaam wonen, informatie en inspiratie' locatie georganiseerd in winkelcentrum Dukenburg. Hier kwamen 10 geïnteresseerde bewoners op af. Bij deze bijeenkomst Is een toelichting gegeven op het Wijkwarmteplan, waaronder de redenen om een Wijkwarmteplan op te stellen, welke alternatieven onderzocht zijn, hoe we naar een aardgasvrije wijk toewerken en hoe nu al energie bespaard kan worden.
Tijdens de bijeenkomst is uitgebreid de tijd genomen om het gesprek aan te gaan en zorgen op te halen. Tijdens de korte voorstelronde gaven mensen aan de volgende redenen te hebben naar deze avond te komen:

- Zorgen over de warmtetransitie, waaronder ook zorgen over belangen van gemeente en stakeholders
- Nieuwsgierigheid naar de plannen
- Betrokkenheid bij de buurt en alles wat er speelt
- Mogelijkheid om vragen te stellen en te laten beantwoorden

Na de voorstelronde gaf Tom Verhoef een korte presentatie en hadden mensen de gelegenheid vragen te stellen. Wat op viel was dat veel vragen voortkwamen uit een bepaalde zorg. Hieronder zijn de zorgen weergegeven:

- We weten niet wat de investeringskosten en de warmtekosten zijn bij een aardgasvrij alternatief. Er zijn zorgen dat dit veel duurder wordt.
- Zitten we in de kou boven de 5^{e} verdieping? Denk aan de 8^{e} verdieping, 10^{e} verdieping en 12e verdiepingen (met veel kou aan de buitenmuren) in de flat;
    - Komt de 70 graden aanvoertemperatuur wel naar boven?
    - Er zijn voorbeelden in Slochteren en Nijmegen-Noord waaruit dit niet zo zou blijken.
- Is 70 graden wel voldoende om woningen te verwarmen?
- Warmtepomp, geeft lage temperatuur. Hoe om te gaan met Legionella?
    - Stap 1 is isoleren?
    - Kan het elektriciteitsnet dit aan?
- Warmtenet zou niet doorgaan werd in 2021 gezegd en nu is het weer actueel. Hoe zit het nou? We weten niet waar we aan toe zijn? Dit geeft onzekerheid.
- Dwingende overheid, gaan inwoners verplicht worden aan gesloten te worden op het warmtenet?
    - Onderscheid huurders en eigenaren
- Er is sprake van 'warmteongelijkheid': bewoners in hogere delen van de flat hebben hogere stookkosten dan bewoners van lager gelegen flatwoningen.
    - Voorbeeld flats Talis - bovenste verdiepingen: In het verleden was er een collectieve verwarming. Toen werd er een verdeelsleutel toegepast, zodat iedereen soortgelijke energierekeningen had. Of je nu bovenin woonde met veel tocht, etc. of ingeklemd tussen andere appartementen. Vervolgens zijn er individuele CV ketels gekomen en zijn

voor de bovenste verdiepingen de energierekeningen enorm toegenomen. Dat is niet eerlijk.

  - Voor appartementen wordt vaak gerekend met 1100m3, in de flats in Zwanenveld bovenin stookt een aanwezige zuinig en zit op 1600m3.
  - Hoe vindt warmtemeting in de toekomst plaats. Wordt er rekening gehouden met een koude of warme plek in een flat?
  - Worden er isolatiemaatregelen toegepast?
  - Niet alle vernieuwingen zijn verbeteringen – Denk aan plaatsing CV ketels waarmee ook het raam dicht moest en kleine ventilatieroosters zijn geplaatst. Dat wordt als negatief ervaren.
  - De zorg is dat door lagere aanvoertemperaturen en slechtere isolatie mensen boven de 5e verdieping en zeker op de 12e verdieping in de kou zitten met hele hoge stookkosten.

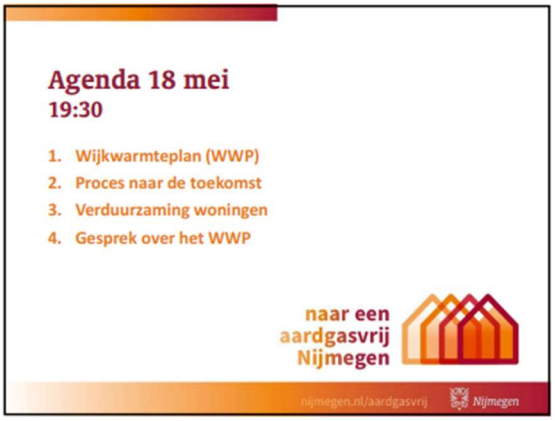
- Kunnen bewoners zelf kiezen hoe hoog de thermostaat wordt ingesteld en daarmee binnentemperatuur van de woning is? Zorgen komen o.a. voort uit slechte ervaringen vanuit verleden met warmtenet Aldenhof en de aardgasvrije woningen in Meijhorst (bewoners kunnen/konden blijkbaar niet of in beperkte mate zelf temperatuur instellen, en vanaf mei werd de temperatuur in Aldenhof lager gezet)
- Wat zijn de kosten wanneer we op een warmtenet over gaan?
- Verplichte levering door 1 partij, we kunnen nu nog kiezen voor een energieaanbieder. Hiermee verliezen we eigen regie.
- Warmtepomp versus warmtenet, wat is het verschil in kosten?
- Vanaf 2026 zijn (hybride) warmtepompen verplicht, hoe hiermee om te gaan?
- Waarom wordt aardgasvrij niet op Rijksniveau gecoördineerd en uitgevoerd zoals gedaan is toen Nederland aangesloten werd aan het aardgas in de jaren 60?
- Er wordt gesteld dat iedereen het comfortabel warm moet krijgen, maar wat wordt verstaan onder comfortabel warm? Oudere woningen zijn slechter te isoleren, waardoor het moeilijker comfortabel warm te krijgen is.
- Er wordt toegelicht dat particuliere eigenaren van woningen zelf besluiten over de wijze waarop ze op termijn van het aardgas af gaan. Verhuurders vragen de huurders of ze akkoord zijn met aanpassingen aan de woning. Gebruikelijk is dat 70% van de huurders in een project akkoord moet zijn om tot de aanpassing over te gaan. Zorgen zijn er over de regie die individuele huurders hebben over een aardgasvrij alternatief.

Tijdens de bijeenkomst is door Ruud Ewals van het Energieloket voorlichting gegeven over verduurzaming. Iedereen kan nu al stappen zetten en hiervoor is op diverse gebieden ondersteuning aanwezig. Elke woensdagochtend is het Energieloket in de wijk aanwezig op de locatie Duurzaam wonen in winkelcentrum Dukenburg en ook op dinsdag en donderdag kan informatie ingewonnen worden op de locatie Duurzaam Wonen. De toelichting werd op prijs gesteld.
Tijdens een afsluitende ronde viel op dat alle aanwezigen de avond hadden gewaardeerd en met een goed gevoel naar huis gingen. Een aantal bewoners gaat actief aan de slag met verduurzaming.

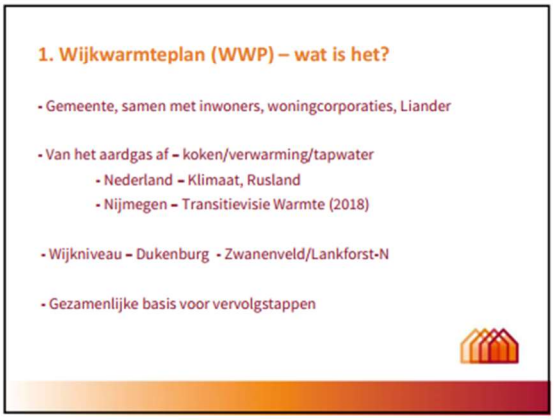
Bijlage: Presentatie Wijkwarmteplan



1



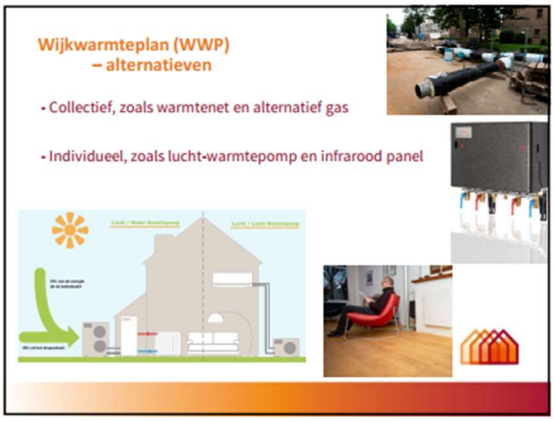
2



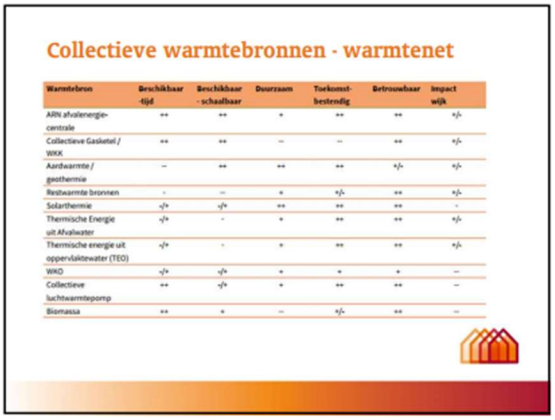
3



4



5



Warmtebron	Beschikbaar -tijd	Beschikbaar - schaalbaar	Duurzaam	Toekomst-bestendig	Betrouwbaar	Impact wijk
ARN afvalenergie-centrale	++	++	+	++	++	+/-
Collectieve Gasketel / WKK	++	++	–	–	++	+/-
Aardwarmte / geothermie	–	++	++	++	+/-	+/-
Restwarmte bronnen	-	–	+	+/-	++	+/-
Solarthermie	-/+	-/+	++	++	++	-
Thermische Energie uit Afvalwater	-/+	-	+	++	++	+/-
Thermische energie uit oppervlaktewater (TEO)	-/+	-	+	++	++	+/-
WKO	-/+	-/+	+	+	+	–
Collectieve luchtwarmtepomp	++	-/+	+	++	++	–
Biomassa	++	+	–	+/-	++	–

6

Wijkwarmteplan (WWP) – inhoud

- Wat vinden bewoners belangrijk



- Koppelkansen – sociaal / fysiek

7

2. Proces naar de toekomst

- 2021 ~~aanbesteding geheel Dukenburg~~
- 2022 publiek, voor wie wil



- 2035 Dukenburg aardgasvrij
- 2045 Nijmegen aardgasvrij

8

Proces naar de toekomst - uitgangspunten

- Borgen van woonlastenneutraliteit;
- Leveringszekerheid van warmte voor alle woningen die willen aansluiten;
- Benutten van beschikbare warmte vanuit de ARN;
- Ondersteunen van inwoners met financieringsarrangementen;
- Geen private monopolist, maar publieke warmtelevering zodat zorgen over service en prijs worden weggenomen;
- Geen concessiegebied voor heel Dukenburg, maar alleen aansluiten wie dat wil in het gebied;
- Gebruik maken van meekoppelkansen;
- Zoektocht naar 4000 woningequivalenten voor een sluitende businesscase;
- Financiering vanuit het Rijk gebruiken voor onrendabele top;
- Samenwerking tussen inwoners, ontwikkelaars, Firan, ARN, provincie, woningcorporaties en gemeente

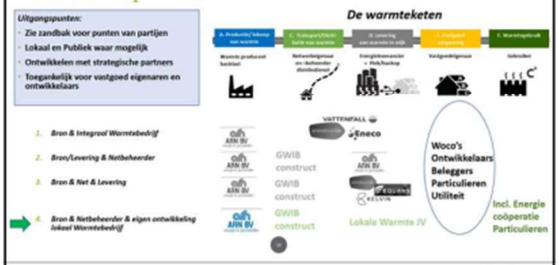
9

Proces naar de toekomst - 2022



10

Selectie van passend Business model



11

Proces naar de toekomst - Woonlastenneutraliteit

- Aansluitkosten en warmteprijs nog niet beschikbaar
  - doel eind 2022 inzicht

Uitdaging woonlastenneutraliteit:

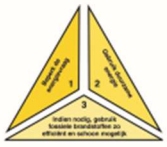
- Bijdrage aansluitkosten ?EUR 7.000?
- Kosten voor aanpassing woning ?EUR 3.000?
- ISDE subsidie EUR -/- 3.325
- Rijks en provinciale subsidie EUR -/- .....
- Warmteprijs lager dan gasprijs, terugverdienen?

Voorbeeld berekening. Inzicht kosten komt naar verwachting in de loop van 2022.

12

3. Verduurzaming woningen

- Trias Energetica
  - Beperk de energievraag
  - Gebruik duurzame energie
  - Indien nodig, gebruik fossiele brandstof zo efficiënt/schoon mogelijk



13

Stimuleren verduurzaming

- Woningbezitters – persoonlijk portaal en begeleiding aan huis
  www.nijmegen.nl/neba
  0850 – 738 640

- Energieloket in de wijk
  www.nijmegen.nl/energieloket

- Maatwerkadviesgesprek (op afspraak)
  Zwanenveld: woensdag 9-12 uur (en dinsdag en donderdag)
  Bottendaal/Hengstdal: woensdag 14-17 uur (inloop)
  Stadswinkel vrijdag 9-17 uur
  www.nijmegen.nl/adviesgesprek

14

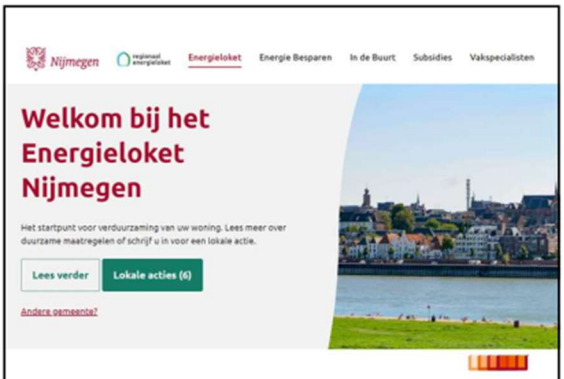
Stimuleren verduurzaming

Collectieve inkoop:
- Zonnepanelen – inschrijven tot en met 27 juni
- Isolatie en HR++ glas
  - Informatieavond 22 juni
- Hybride warmtepomp - inschrijven t/m 19 juli
  - Informatieavond 24 mei

Begeleiding doe-het-zelvers:
- Informatieavond 29 juni

Zonnepanelen voor VvE's:
- Stap 1: Aanmelden voor Quick-scan

15



16



17

Stimulering verduurzaming Woco-huurders

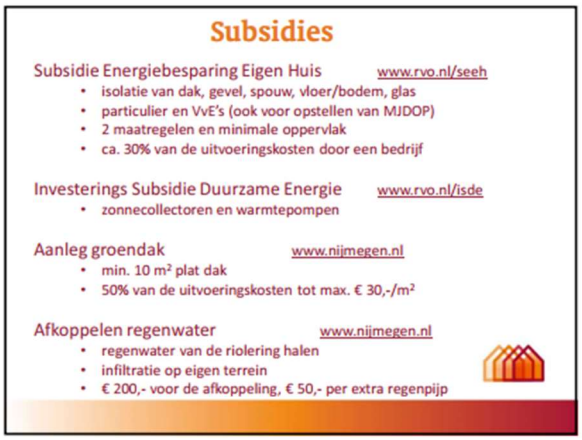
- Waardebon van € 50,-- voor kleine maatregelen



- Energiecoach aan huis
  - post@energiecoachnijmegen.nl



18



19



20



21



22

Overweging

- Waarom aardgasvrij op wijkniveau

Nederland wil in 2050 aardgasvrij zijn. Gemeenten hebben de regie gekregen in het wijkgericht en planmatig verduurzamen en aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving. In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat de gemeente Nijmegen in juni 2018 een Warmtevisie (transitievisie warmte) heeft vastgesteld. Hierin staat met welke wijken we willen starten in het proces naar aardgasvrij en waarom.

- Warmte op hoge verdiepingen

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat voor de woningen in Zwanenveld en Lankforst-Noord een warmtevoorziening met een aanlevertemperatuur van 70 graden benodigd is in de woning. Dit geldt dus zowel voor grondgebonden woningen als voor gestapelde bouw.

Omdat de zorg rondom warmte op de bovenste verdieping alleen in algemeenheden in het Wijkwarmteplan staat beschreven, wordt een nadere toelichting hierover in het Wijkwarmteplan opgenomen. Zo wordt voor de toekomst geborgd dat warmtetransport naar de bovenste verdiepingen voldoende aandacht krijgt.

- Betaalbaarheid

De daadwerkelijke investeringskosten en warmtekosten zijn op dit moment nog niet bekend en zoals beschreven in het Wijkwarmteplan werken we dit jaar naar die informatie toe. Als gemeente willen we borgen dat de overstap naar een aardgasvrij alternatief (warmtenet of warmtepomp) 'woonlastenneutraal' is. Daarmee bedoelen we dat het niet meer kost dan de huidige energiekosten zodat iedereen mee kan doen. Dat de betaalbaarheid en woonlastenneutraliteit enorm belangrijk zijn, is reeds opgenomen in het Wijkwarmteplan.

- Betrouwbare warmte

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat voor de woningen in Zwanenveld en Lankforst-Noord een warmtevoorziening met een aanlevertemperatuur van 70 graden benodigd is in de woning. Dit geldt dus zowel voor grondgebonden woningen als voor gestapelde bouw. Elk huis, ook op de 12^{e} verdieping, moet comfortabel warm worden. Indien er maatregelen aan de woning nodig zijn om het comfortabel warm te krijgen, dienen deze toegepast te worden. Per woningtype dient dit in de toekomst inzichtelijk te worden gemaakt. Voor enkele type woningen in Zwanenveld hebben we deze informatie reeds paraat. Om te bepalen wat comfortabel warm is en welke investeringen nodig zijn gaan we op dit moment uit van berekeningen volgens ISSO 51 met de hoogste zekerheidsklasse A. Dit betekent dat ook bij -10 graden Celsius buitentemperatuur het in de badkamer 22 graden Celsius moet kunnen worden en in de woonkamer, keuken en slaapkamers 20 graden Celsius.

- Individuele warmtepomp

De werking van een warmtepomp op elektriciteit is bij de warmteopties in het Wijkwarmteplan beschreven. Hierbij is aandacht besteed aan de benodigde vergaande isolatie die benodigd is, de hybride warmtepomp als tussenoplossing en de uitdagingen die warmtepompen opleveren voor het elektriciteitsnet. De Legionella bacterie is bij de warmtepomp niet separaat beschreven aangezien dit regulier, conform legionellapreventie, ingeregeld wordt bij de warmtepomp. Bij de toelichting over het laag temperatuur warmtenet staat legionella wel beschreven, omdat bij deze warmteoplossing een aanvullende investering in een booster warmtepomp benodigd is.

- Status en proces warmtenet

Zoals beschreven in het Wijkwarmteplan heeft de gemeente Nijmegen in juni 2018 een Warmtevisie (transitievisie warmte) vastgesteld. Hierin staat met welke wijken we willen starten in het proces naar aardgasvrij en waarom. In het Wijkwarmteplan is uitgebreid ingegaan op het proces wat sinds 2018 is gevolgd wat geleid heeft tot het Wijkwarmteplan, inclusief de redenen om in 2021 geen aanbesteding te starten. Ten slotte staat in het Wijkwarmteplan beschreven hoe we in 2022 verder werken richting een aardgasvrije toekomst.

- Verplichting

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat in 2021 de intentie was om heel Dukenburg aan te wijzen als 'warmtekavel'. De gedachte hierbij was: hoe groter het gebied, hoe groter de kans op meer aansluitingen. En hoe beter betaalbaar de warmteoplossing. Hier zijn we, zoals beschreven, vanaf gestapt. We kiezen niet voor één warmtekavel voor geheel Dukenburg, maar gaan uit van aansluiten wie dat wil in het gebied. Hier is dus geen sprake van verplichting. Wel moeten in 2050 in Nederland alle woningen van het aardgas af zijn en wil Nijmegen al in 2045 energieneutraal zijn. Er is op dit moment geen wetgeving waarin woningeigenaren verplicht worden om van het aardgas af te

gaan. Wel verwachten we een nieuwe warmtewet waarin bepaald gaat worden op welke wijze, en rekening houdend met de vrijheid om voor alternatieve warmteoplossingen te kiezen, niemand in de kou zit wanneer er geen gas meer geleverd wordt. Dit staat reeds in het Wijkwarmteplan.
Voor huurders geldt dat gebruikelijk is dat 70% van de huurders in een project akkoord moet zijn om tot de aanpassing over te gaan. Dat geldt ook voor aansluiting op een warmtenet en verduurzamingsmaatregelen of andere maatregelen om het comfortabel warm te hebben in de woning.

- Warmteongelijkheid / kostenverdeling / betaalbaarheid

In het Wijkwarmteplan staat beschreven dat het aanleggen en beheren van een alternatieve warmteoplossing veel geld kost. Dat geldt zowel voor een warmtenet als voor een individuele warmtepomp. Om tot realisatie te komen zijn er overheidsbijdragen nodig. Het uitgangspunt van de gemeente Nijmegen is dat iedereen mee moet kunnen doen en dat woonlastenneutraliteit het uitgangspunt is. De warmte die nodig is om een woning comfortabel warm te krijgen, moet dus betaalbaar zijn.
De zorgen over de wijze van warmte meten en bijbehorende kosten verdelen in een appartementencomplex met verschillende mate van isolatie verdeeld over het complex is in het Wijkwarmteplan niet opgenomen en wordt om die reden toegevoegd.

- Regelbaarheid

In het Wijkwarmteplan staat een samenvatting van de in 2021 gehouden enquête onder bewoners beschreven. Bij de punten die bewoners enorm belangrijk vinden staat ‘zelf de temperatuur regelen in huis’ beschreven. Het belang van de regelbaarheid van de warmte in de woning is hiermee geborgd.

- Monopolist

De zorgen die geuit worden rondom de private monopolist zijn bekend. Juist vanwege deze zorgen staat in het Wijkwarmteplan dat in het huidige proces naar de toekomst we geen private monopolist willen, maar publieke warmtelevering zodat zorgen over service en prijs worden weggenomen.
In de warmtewet is beschreven dat er één partij verantwoordelijk is voor warmtelevering. Ook in Dukenburg moeten we aan deze wet voldoen.

Conclusie

Diverse opmerkingen staan al vermeld in het Wijkwarmteplan. Aanpassing van het Wijkwarmteplan is wenselijk op de punten rondom de kostenverdeling van warmte in een complex met meerdere appartementen en de zorg rondom voldoende warmte in de flats.

De zorg rondom warmte op de bovenste verdieping staat alleen in algemeenheden in het Wijkwarmteplan beschreven. Een nadere toelichting hierover wordt het Wijkwarmteplan opgenomen. Zo wordt voor de toekomst geborgd dat warmtetransport naar de bovenste verdiepingen voldoende aandacht krijgt.

De zorgen over de wijze van warmte meten en bijbehorende kosten verdelen in een appartementencomplex met verschillende mate van isolatie verdeeld over het complex is in het Wijkwarmteplan niet opgenomen en wordt om die reden toegevoegd.